

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM
BECERİLERİNE SİNEMA/VIDEO DESTEKLİ
PSİKOLOJİK DANIŞMANIN ETKİSİ**

Çağla ÇETİN

Yüksek Lisans Tezi

Eğitim Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı

2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİNE
SİNEMA/VIDEO DESTEKLİ PSİKOLOJİK DANIŞMANIN ETKİSİ**

(The Effect of Cinema/Video- Assisted Psychological Consultation on Secondary School
Students' Communicaton Skills.)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çağla ÇETİN

Danışman: Prof. Dr. Başaran GENÇDOĞAN

Erzurum
Mart, 2022

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Çağla ÇETİN tarafından hazırlanan “Ortaokul Öğrencilerinin İletişim Becerilerine Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışmanın Etkisi” başlıklı çalışması .. / .. / 2022. tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Arzu GÜLBAHÇE

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Danışman: Prof. Dr. Başaran GENÇDOĞAN

Atatürk Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Jüri Üyesi: Doç.Dr. Özkan ÇIKRIKÇI

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Aslı ıslak imzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

31/ 03/ 2022

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Ortaokul Öğrencilerinin İletişim Becerilerine Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışmanın Etkisi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

31 /03/ 2022

Aslı ıslak imzalıdır

Çağla ÇETİN

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tezimin hazırlanmasında akademik açıdan katkı sağlayan danışman hocam Prof. Dr. Başaran GENÇDOĞAN' a, desteklerini her zaman hissettiğim hocalarım İlker URLU'a , İdil AKSÖZ EFE'ye ve aileme çok teşekkür ederim.

Çağla ÇETİN

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİNE SİNEMA/VIDEO DESTEKLİ PSİKOLOJİK DANIŞMANIN ETKİSİ

Çağla ÇETİN

Mart 2022, 75 Sayfa

Amaç: Bu araştırmanın amacı, ortaokulda öğrenim görmekte olan öğrencilerin iletişim becerilerine 6 oturumluk Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma'nın etkisini incelemektir. Ayrıca öğrencilerin kişilerarası ilişkilerinde iyileşme, problem çözme becerilerinde çözümler üretme ve akademik başarı düzeylerinde artış hedeflenmektedir.

Yöntem: Bu çalışmanın yöntemi Yarı Deneysel Araştırma Yöntemi'dir. Model, katılımcıların rasgele dağılımının her zaman mümkün olmadığı durumlarda, eğitim araştırmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır (Büyüköztürk vd., 2018). Bu çalışmanın modeli eşit olmayan gruplar ön test- son test desenidir. Model, çalışma ve kontrol gruplarına ön test uygulanmasının ardından çalışma grubuyla belirli bir süreçte yapılan uygulamanın etkisini ölçmek amacı gütmektedir (McMillan & Schumacher, 2006). Bu teknikte yansız atama ile oluşturulmuş bir çalışma ve bir kontrol grubu vardır. Her iki gruba da ön test ve son test uygulanmıştır.

Bulgular: Bu çalışmanın verilerinden elde edilen bulgular Çalışma Grubu'ndaki öğrencilere sinema/video destekli psikolojik danışma uygulaması verilmesinin ardından öğrencilerin iletişim becerilerini değerlendirme, iletişim ilkeleri ve temel beceriler, kendini ifade etme, iletişim kurmaya isteklilik son testlerinde bir artış olduğunu göstermiştir. Bununla beraber öğrencilerin etkin dinleme ve sözel olmayan iletişimi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmüştür.

Sonuçlar: Öğrencilere sinema/video destekli psikolojik danışma verilmesinin öğrencilerin “İletişim Becerileri Değerlendirme, İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler, Kendini İfade Etme, İletişim Kurmaya İsteklilik” alt boyutu üzerinde olumlu etki ettiği ve iletişim becerilerinde artış sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Yalnızca “Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim” alt boyutu üzerinde bir etki yaratmadığı sonucuna varılmıştır. Sonuçta öğrencilere Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma verilmesinin öğrencilerin iletişim becerilerini olumlu yönde etkilediği ve geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: sineterapi, iletişim becerileri, video destekli psikolojik danışma

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

THE EFFECT OF CİNEMA/VIDEO- ASSISTED PSYCHOLOGİCAL CONSULTATION ON SECONDARY SCHOOL STUDENTS' COMMUNİCATON SKILLS

Çağla ÇETİN

March 2022, 75 Pages

Purpose: The purpose of this research is to examine the effect of 6-session Cinema/Video Assisted Psychological Counseling on the communication skills of secondary school students. So. it is aimed to improve students' interpersonal relations, to produce solutions in problem solving skills and academic success levels.

Method: The research method of this study is the Semi-Experimental Research Method. The model is used in educational research where random distribution of participants is not possible (Büyüköztürk vd., 2018). The model of this study is the unequal groups pre-test-post-test design. The model basically aims to measure the effect of the application made with the study group in a certain period after the pre-test is applied to the study and control groups (McMillan & Schumacher, 2006). In this technique, there is a study and a control group formed by random method. Pre-test and post-test are applied to both groups.

Findings: The findings from the data of this study revealed that there was an increase in the post-tests of evaluating the communication skills of the students, communication principles and basic skills, self-expression, and willingness to communicate after applying cinema/video-assisted counseling to the students in the study group. It was observed that there was no statistically remarkable difference in students' active listening and non-verbal communication.

Conclusions: It was concluded that providing cinema/video assisted psychological counseling to students had a positive effect on the sub-dimension of "Assessment of Communication Skills, Communication Principles and Basic Skills, Self-Expression, Willingness to Communicate" and increased their communication skills. It was concluded that it did not have an effect only on the "Active Listening and Non-Verbal Communication" sub-dimension. In addition, it was concluded that giving Cinema/Video Assisted Psychological Counseling to students positively affects and improves communication skills of students.

Keywords: cinema therapy, communication skills, video assisted psychological counseling

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Ortaokul Dönemi Gelişim Özellikleri.....	2
Araştırmanın Amacı	4
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	4
Araştırmanın Sınırlılıkları	5
Varsayımlar	5
Terim ve Tanımlar.....	6
İKİNCİ BÖLÜM	7
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	7
İletişim ve İletişim Becerileri.....	7
Okul Ortamında İletişim Becerileri	8
Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma	9
Sineterapi	9
Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma	10
İlgili Araştırmalar.....	14
İletişim Becerileri İle İlgili Yapılmış Araştırmalar	14
Sinema/ Video Destekli Çalışmalar, Sinema Eğitimleri ve Sineterapi İle İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	17
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	19

Yöntem	19
Araştırma Yöntemi.....	19
Çalışma Grubu	19
Çalışma ve Kontrol Grubu’ ndaki katılımcılara dair kişisel bilgiler tablolar aşağıda tanılarda detaylı olarak verilmiştir.	20
Veri Toplama Araçları	22
<i>Kişisel Bilgi Formu [KBF]</i>	22
<i>İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği [İBDÖ]</i>	23
Süreç.....	24
Verilerin Analizi.....	32
Araştırmacı Rolü	32
Geçerlik ve Güvenirlik.....	32
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	34
Bulgular	34
Çalışma ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test/Son Test Ortalama Puanlarına İlişkin Bulgular	34
Çalışma ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Ortalama Puanlarına İlişkin Bulgular.....	37
Çalışma ve Kontrol Grubu’ndaki Öğrencilerin Son Test Ortalama Puanlarına Ait Bulgular.....	38
Çalışma ve Kontrol ‘daki Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Ortalama Puanlarına İlişkin Bulgular.....	39
BEŞİNCİ BÖLÜM	42
Tartışma ve Sonuç	42
Öneriler.....	45
KAYNAKÇA	46
EKLER	53
EK-1. Kişisel Bilgi Formu	53
EK-2. İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği	54
EK-3. Çalışmanın Uygulama Süreci Görselleri	55
1. Oturum Görseli.....	55
2. Oturum Görseli.....	55
3. Oturum Görseli.....	56
4. Oturum Görseli.....	56
5. Oturum Görseli.....	57

6. Oturum Görseli.....	57
EK-4. İBDÖ Uygulama İzni	58
EK-5. Valilik Uygulama İzni	59
EK-6. Milli Eğitim Bakanlığı Uygulama İzni.....	60
EK-7. Veli Onam Mektubu	61
ÖZGEÇMİŞ.....	62

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Eşit Olmayan Gruplar Ön Test- Son Test Deseni</i>	19
Tablo 2. <i>Öğrencilerin Grubuna Göre Cinsiyet Durumunun Karşılaştırılması</i>	20
Tablo 3. <i>Öğrencilerin Grubuna Göre Geçen Dönem Not Ortalamasının Karşılaştırılması</i> ...	21
Tablo 4. <i>Öğrencilerin Grubuna Göre Anne Eğitim Durumunun Karşılaştırılması</i>	21
Tablo 5. <i>Öğrencilerin Grubuna Göre Baba Eğitim Durumunun Karşılaştırılması</i>	21
Tablo 6. <i>Öğrencilerin Grubuna Göre Kardeş Sayısının Karşılaştırılması</i>	22
Tablo 7. <i>Öğrencilerin Grubuna Göre Aylık Gelir Durumunun Karşılaştırılması</i>	22
Tablo 8. <i>İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği'ne Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları</i> <i>(Çalışma Grubu)</i>	34
Tablo 9. <i>İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği'ne Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları</i> <i>(Kontrol Grubu)</i>	36
Tablo 10. <i>Öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Ön Test Ortalama Değerleri ile</i> <i>Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları</i>	37
Tablo 11. <i>Öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Son Test Ortalama Değerleri ile</i> <i>Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları</i>	38
Tablo 12. <i>Çalışma ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri</i> <i>Değerlendirme Öntest ve Son Test Puanları Arasındaki Farklılığa İlişkin İlişkili</i> <i>Örneklem T Testi Sonuçları</i>	39

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Örneklem Belirleme Süreci	20
--	----

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

İBDÖ: İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği

KBF: Kişisel bilgi formu

İİTİ: Temel İletişim Becerileri

EDSOİ: Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim

İKİ: İletişim Kurmaya İsteklilik

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Ortaokul çağındaki bireyin okulda geçirdiği zamanın artmasıyla yakın çevresi değişmeye başlamıştır (Gerrig & Zimbardo, 2016). Bu dönemde okullaşma ile bireyin ilk çevresi olan ailenin de etkisi artmıştır (Buyruk, 2008). Sosyal çevrenin etkisinin artmasıyla bireyin hayatında ilişkilerin ön plana çıktığı söylenebilir. Bu nedenle bu dönemde aile, öğretmen ve diğer arkadaşlarla iyi ilişkilerin kurulması birey için bir ihtiyaçtır. Başkalarıyla iyi ilişkiler kurma iletişim becerilerinin geliştirilmesini de zorunlu kılmaktadır. Kendini bir ilişkiler ağı içinde bulan bireyin sağlıklı ilişkiler geliştirmesi eğitimin de temel hedefi olan istendik davranış değişikliğinin sağlanması (Oktay, 2011) açısından önemlidir. Eğitimin genel anlamda insanı kültürel hayata hazırladığı tüm sosyal süreçleri içerdiğini düşünüldüğünde okulun sosyalleşme için büyük imkânlar sağladığı unutulmamalıdır (Gutek, 2011).

Ortaokul döneminde bir uyum ve davranış problemi olarak saldırganlıktan söz edilebilir. Bu dönemdeki birey çevreyle uyumlu ilişkiler kuramaması başta olmak üzere birçok nedenle saldırganlığa başvurabilmektedir (Savi-Çakar, 2018). Fakat saldırganlık bir problem çözme yöntemi olarak kullanıldığında kişilerarası ilişkilerin zarar görmesine sebep olabilmektedir (Savi-Çakar, 2018). Üstelik bireyin bu davranışı sürekli ve kalıcı hale getirip bir problem çözme strateji olarak kullanmasının önünü açmaktadır. Saldırganlığı önleme ve onunla mücadele etmede sosyal becerilerin kazandırılması ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi sık kullanılan yöntemlerdendir. Ayrıca saldırganlığın ortaokul döneminde açığa çıkmasının muhtemel bir davranış sorunu olduğu bilinirse önlemsel çalışmaların yapılması problemin ortaya çıkmasını engellemeye yardımcı olacaktır. Yine bu dönemin davranış problemlerinden sayılan yalan söyleme ve çalma gibi davranış sorunlarının da üstesinden iletişim becerileri geliştirilerek nispeten gelinebilir. Çünkü yalan söyleme davranışı çoğunlukla ebeveyn çocuk arasındaki güven sarsılmasından, anne ve babanın akademik beklentisinin çocuğu aşmasından, ebeveynin çocuğu sürekli başkalarıyla kıyaslamasından ve çocuğun cezalandırılma kaygısından kaynaklanmaktadır. Çalma davranışında ise kendini ifade etmek ve varlığını ispatlamak amacıyla çocuğun bu davranışa başvurduğu düşünülmektedir. Ayrıca çalma davranışı anti sosyal davranışları olan akran grupları ile yakından ilişkiliyken bu tür davranış sorunları yaşayan bireylerin aile öykülerinde ciddi iletişim sorunları olduğu görülmüştür. Dolayısıyla kendini doğru ifade edebime, kendine

güven gibi birçok konuda iletişim becerilerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Sosyal beceri etkinlikleri ve grup etkinliği bunlara örnek olarak sayılabilir.

Kuruluş amacıyla toplumsal bir yapıya sahip olan okulda arkadaş ilişkileri, aile ilişkileri, davranış sorunları, problem çözme becerileri önemli bir yer tutarken aynı zamanda MEB' in belirlediği kişisel-sosyal rehberlik kapsamında yer almaktadır. Buna paralel olarak iletişim becerilerinin geliştirilmesi de MEB'in kişisel-sosyal rehberlik hedefleri arasındadır. Dolayısıyla iletişim becerilerinin geliştirilmesi çoğu kez okul rehberlik çerçeve planında yer almaktadır. İletişim becerilerinin geliştirilmesi bireyin hayatındaki ilişkiler, davranış sorunları, problem çözme becerileri, özgüven, sorumluluk alma, bireysel farklılıklara saygı, akademik başarıda artış gibi birçok konuda bireye yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte toplumsal yaşamda olumlu ve uyumlu ilişkiler kurmayı, iş birliğini, paylaşmayı, empatiyi ve yardımlaşmayı beraberinde getirmektedir.

Ortaokul Dönemi Gelişim Özellikleri

Türkiye' de ortaokulda öğrenim görmekte olan bireyler genellikle 10-14 yaş aralığındadır. Freud, Jung, Ericson gibi birçok gelişim kuramcısı 12 yaş ve üstünü genellikle ergenlik dönemi olarak değerlendirmektedir (Yazgan-İnanç & Yerlikaya, 2014). Buna göre ortaokulda öğrenim görmekte olan bireylerin en küçüğü 10 ve en büyüğü 14 yaş olan birey göz önünde bulundurulduğunda gelişim dönemleri arasında bir farklılık olabileceği görülmektedir. Gelişim dönemi bütünlüğü açısından bu araştırma için çalışma grubu 8. sınıf öğrencilerinden seçilmiştir ve yaş aralığı 13 ile 15 arasında değişmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada 13-15 yaş grubundaki bireylerinin gelişim dönemi özellikleri temele alınmıştır.

13-15 yaş bireyi gerekli vücut olgunluğunu kazandığı ve kaslarının organize olduğu kısacası devinsel olgunluğa kavuştuğu bir dönemdedir (Yazgan-İnanç vd., 2018). Ergenlik döneminde yaşanan fiziksel değişimlerle birlikte bu dönemdeki birey akademik başarı ve sosyallik yönelimini de sürdürmektedir (Ergin & Yıldız, 2017). Bilişsel gelişimi incelendiğinde soyut işlemler döneminde olan bir ergen kadar bilişsel bütünlüğü tamamlayamamış olsa da bilişsel yönü gelişmiştir (Wadsworth, 2015). Bu dönemdeki birey baktığımızda benmerkezciliğinin yavaş yavaş kaybolduğu ve sosyalleşme deneyimlerinin yaşanmaya başlandığından söz edilebilir (Yazgan-İnanç vd., 2018).

Ortaokul dönemindeki bireyin gelişim özellikleri psikodinamik kuramlar çerçevesinde incelendiğinde Sigmund Freud' a göre bu dönemdeki birey 12 ile 18 yaş arasındadır genital (ergenlik) döneme denk gelmektedir. Çocuğun libidinal enerjisi kendi bedeni, aile dışındaki bireylere ve karşı cinse yönelmiştir. Dönem itibarıyla öfkeli bir yapıda olmasına rağmen

zamanın büyük çoğunluğunu okulda öğretmen ve arkadaşlarıyla geçirdiği için toplumsal uyumu kurmak durumundadır. Bu dönemde birey toplumsal ilişkilerini geliştirerek kendini dışadönük olmaya hazırlamıştır (Yazgan-İnanç & Yerlikaya, 2014). Başka bir analitik kuramcı olan Gustav Jung' a göre bu dönemdeki birey ailesine ait psişeden sıyrılarak kendine ait bir psişesi oluşturmaya başlamaktadır. Dolayısıyla aile ile yaşanacak farklılaşma ve yeni bir psişe oluşturma istediği bu süreçte bireyin aileyle sağlıklı iletişiminin önemini arttırmaktadır (Miller, 2008/2008). Ayrıca Jung' un dört temel arketipinden olan personanın dış dünya ile kurulan uyumun önemi için kullanıldığı da göz önünde bulundurulursa kişiler arası uyumun önemi daha çok anlaşılabacaktır. Yine bir psikanalitik kuramcı olan Alfred Adler' in kuramı incelediğinde sosyal ilginin önemi ve altı temel ihtiyacın en başında yer alan diğerleriyle ilişki ihtiyacı dikkat çekmektedir (Adler, 2009/2015). Erik H. Erikson' un psikosozal gelişim kuramına göre bu dönem okul çağına denk düşmektedir ve genel hatlarıyla çocuğun enerjisini sosyal etkileşime kullandığı sosyal dünyası, akranları ve öğretmenlerini kapsayacak şekilde, ailelerinin ötesine genişler (Miller, 2008/2008). Bu çalışmada incelenen konu itibarıyla de ayrıcalıklı bir yere sahip olan Sullivan' ın kişiler arası ilişkiler kuramı düşünüldüğünde bu dönem ön ergenliğe tekabül etmektedir. Yakın ilişkilerin kurulmaya başladığı bir dönemi kapsamakta olduğu için gerçek yakınlık ve samimiyeti içeren ilişkiler önem kazanmaktadır. Birey diğer insanların varlığına gereksinim duymaktadır. Sullivan (1953), sosyal olmanın bu sürecini “erken doğum öncesi sessiz mucize” olarak isimlendirmektedir (Ulaş, 2017). Arkadaşlık bu dönemin belirgin özelliklerindenken cinsiyetler arası iletişim özellikle kültürel etkilerden dolayı sınırlıdır. Bu dönemdeki birey arkadaşının kusurlarını bulmaya, onu eleştirmeye, alay etmeye ve lakap takmaya çalışmaktadır.

Bu yaş aralığında olan bireylerin 2000 ve 2021 yılları arasında doğdukları göz önüne alındığında birer Z kuşağı ferdi olduğu unutulmamalıdır. Bu kuşağın mensupları teknoloji odaklı olduklarından kişilerarası ilişkiler ve iletişim üzerine yoğunlaşmakta sıkıntı çekebilmektedirler. İlişkilerdeki fiziki yakınlıklar kendini teknolojik yakınlıklara bırakmış ve sanal iletişim ön plana çıkmıştır. Bu kuşak genellikle odalarına kapanan, sürekli teknolojik cihazlarla iç içe olan asosyal bir kuşak olarak sınıflandırılmaktadır (Özer-Baltacı, 2016). Dolayısıyla yakın ve sürdürülebilir ilişki kurma yeteneği çağımızın en önemli kazanımlarındanken iletişim becerilerinin geliştirilmesi bu kazanımın gerçekleşmesinde büyük katkılar sağlamaktadır.

Sosyal çevresinin çok büyük bir kısmını okulun oluşturduğu ortaokul öğrencisi Kovid-19 salgını pandemiyle okuldan ve sosyal çevreden uzaklaşmaktadır. Bireyin aile, arkadaş ve

okuldaki ilişkilerine yönelik yaşadığı yabancılaşma ve bununla başa çıkma mücadelesinde, sosyal ilişkilerini sürdürmede, yeniden sağlıklı ilişkiler kurmada iletişim becerilerinin önemi bir kez daha hatırlanmalıdır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaokulda öğrenim görmekte olan öğrencilerin iletişim becerilerine 6 oturumluk Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma'nın etkisini incelemektir. Bu amaca paralel olarak öğrencilerin kişilerarası ilişkilerinde iyileşme, problem çözme becerilerinde alternatif çözümler üretme, kendini ifade etme ve akademik başarı düzeylerinde artış hedeflenmektedir.

Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır.

- 1- Çalışma grubu ve kontrol grubunun ön test iletişim becerileri düzeyi nedir?
- 2- Çalışma grubu ve kontrol grubunun son test iletişim becerileri düzeyi nedir?
- 3- Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma alan öğrencilerin almayanlara göre iletişim becerileri açısından aralarında fark mıdır?
- 4- Katılımcıların ön test ve son test sonuçlarında cinsiyet değişkeni açısından iletişim becerileri düzeyi arasında fark var mıdır?
- 5- Katılımcıların ön test ve son test sonuçlarında akademik başarı değişkeni açısından iletişim becerileri düzeyi arasında fark var mıdır?
- 6- Katılımcıların ön test ve son test sonuçlarında anne ve babanın eğitim durumu değişkeni açısından iletişim becerileri düzeyi arasında fark var mıdır?
- 7- Katılımcıların ön test ve son test sonuçlarında kardeş sayısı değişkeni açısından iletişim becerileri düzeyi arasında fark var mıdır?
- 8- Katılımcıların ön test ve son test sonuçlarında aylık gelir değişkeni açısından iletişim becerileri düzeyi arasında fark var mıdır?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma' nın ortaokul düzeyindeki öğrencilerin iletişim becerilerinde bir farklılık yaratıp yaratmadığını ortaya koymak amacıyla bu araştırmanın yapılmasına gereksinim duyulmuştur.

Ortaokul düzeyindeki bireyin gelişim özellikleri bakımından zamanının büyük kısmını okulda geçirdiği ve sosyalleşmenin arttığı, buna bağlı olarak toplumsal sorumluluk ve bilince göre hareket etmesi gerekliliğinin iletişim becerilerini etkin ve etkili kullanması zorunlu koşmasından bu çalışmanın ortaokul düzeyinde yapılması önemlidir. Bu dönemdeki öğrencinin Z kuşağı bireyi olması onu teknoloji ve her konuda hıza sürüklerken bireyin

özellikle dış dünyaya ve diğer kuşaklara uyumunu zorlaştırmaktadır. Sosyalleşme sıkıntısı yaşayan bu birey için kişilerarası ilişkilerin gelişimi iletişim becerileri ile mümkündür. Ayrıca bu araştırma sonucunda ortaya çıkan bulguların okul ortamlarında sık rastlanan ve bu yaş döneminin gelişimsel davranış sorunlarına çözüm getirmesi beklenmektedir. Bu noktada eğitim bilimleri için önem arz etmektedir.

Rehberlik ve psikolojik danışma ile ilgili çeşitli araştırma yöntem ve deseni kullanılmaktadır (Heppner vd., 2008). Fakat yurt içinde alanla ilgili araştırmalar çoğunlukla nicel araştırma yöntemlerinden deneysel olmayan desenlerdendir (Seçer vd., 2014). Dolayısıyla bu çalışmanın deneysel olmasından yöntemde alanda bir farklılık yaratması beklenmektedir. Bu çalışmada kullanılan yarı deneysel yöntem Eşit Olmayan Gruplar Ön Test- Son Test Deseni yöntemi olduğundan ön testin etkisi aza indirilmeye çalışılmıştır.

Sinemanın psikolojik iyileştirmede kullanılması yakın bir geçmişe dayanmaktadır. Özellikle eğitim ortamlarında psikolojik danışmada kullanılması yurt içinde alışlagelmiş bir durum olmadığından böylesi bir çalışma bu yöntemin işlevselliğini ortaya koymaktadır ve yurt içinde bu yöntemin kullanımı üzerine yapılmış sayılı çalışmalardandır.

Psikolojik Danışma ve Rehberlik ile ilgili yapılan çalışmalar genelde konferans, toplantı, seminer ve sınıf rehberliği şeklinde sunulurken bu çalışmada kullanılan yöntem yeni bir faaliyet türü olduğundan alana yöntem çeşitliği açısından yeni bir soluk getirmesi beklenmektedir. Ayrıca bu araştırmanın benzer ileriki çalışmalara yol gösterici nitelikte olacağı tahmin edilmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışma Erzurum ili sınırları içindeki ortaokul öğrencileriyle sınırlıdır. Çalışma salgın hastalık koşulları göz önünde bulundurularak uzaktan (online) olarak gerçekleştirilmiştir. Yine aynı sebeple çalışma ve kontrol grubu 40 kişiyle sınırlıdır. Çalışma 6 haftayla sınırlıdır. Bu çalışmanın bulguları öntest sontest verileriyle sınırlıdır. Çalışma altı haftayla sınırlıdır.

Varsayımlar

Çalışmaya katılan katılımcıların ölçme araçlarına objektif ve içten cevap verdikleri varsayılır. Çalışma ve kontrol grubunun araştırma grubunu temsil edildiği varsayılmaktadır. Örneklemenin evrenin duygu ve düşüncelerini yansıttığı varsayılır. Çalışmada kullanılan ölçme araçlarının ölçülmek istenen davranışı tam olarak ölçtüğü varsayılır.

Terim ve Tanımlar

Sinematerapi: Danışanın yaşadığı soruna içkin filmlerin seçilerek danışana izletilmesi ya da ev ödevi olarak seyretmesini sağlaması sonrasında danışma oturumu boyunca izlenen filmin üzerinden giderek duygu ve düşüncelerin ele alınmasını içerir (Wedding & Niemiec, 2003)

Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma: Psikolojik danışma uygulamalarında danışmanın yaşadığı problemi fark etmesini, çözmesini sağlamak ya da kişiye istenilen davranışın kazandırılması amacıyla sinema ve video içeriklerinden yararlanılmasıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

İletişim ve İletişim Becerileri

İnsan, tür olarak bir arada yaşayan bireylerden meydana gelmektedir ve başkalarına ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç, ilişkileri hayatın temeli ve vazgeçilmezi haline getirmektedir (Kağıtçıbaşı & Sunar, 1992). Dolayısıyla insan türü toplumsaldır ve toplumsallık çoğu kez sosyal bir uyumu gerektirir. Bu sosyal uyum karşılıklı iletişimi zorunlu hale getirmektedir. İletişimsizlik kargaşaya ve anlaşmazlığa neden olmaktadır.

Bireylerde bir aradalık, çevrenin farkına varmak ve yeni şeyler öğrenmek iletişimi zorunlu hale getirmiştir. Zamanla yapı bozum ve post modern kuramlar dilin gelişimi ve topluluklar için önemini ortaya koymuştur. Fakat iletişim yalnız dil ve konuşma yoluyla gerçekleşmezken yazılı ve sözsüz gibi iletişim türleri de oldukça önemlidir. Yine de iletişim türlerinden en çok tercih edileni dili kullanarak iletişim kurmaktır. Çünkü dilin kullanılması yazılı ve sözsüz iletişime göre birçok bakımdan daha ekonomiktir (Çetinkaya, 2017).

İletişim kendinden başka bir şeyin varlığını gerektirir, çift yönlü işler ve bazı öğeleri barındırır (Adalı, 2012). Bu durumda bir tarafta alıcı yer alırken diğer tarafta gönderici bulunur. Ayrıca mesajın kendisi, gönderildiği ortam ve bilginin aktarımında kullanılan araç da bu öğeleri oluşturmaktadır. Bir mesajın göndericiden alıcıya aktarılması sürecine de iletişim denilmektedir. Mesajın ileticisi ve alıcısı tarafların insanlardan oluştuğu iletişim süreci ise kişilerarası iletişimidir. İletişim tek başına konuşmayı, yazmayı, jest ve mimikleri kapsarken iletişim becerileri bunları etkin kullanmayı gerektirir. Empati kurabilme, bir olayın kendi üzerindeki etkisini dile getirebilme, birtakım tutumların sorumluluğunu alabilme, gerektiğinde kendini açma, etkili soru sorma gibi kompleks bir yapıyı içermektedir (Sarkın, 2006).

Dünya sağlık örgütüne göre sağlık, yalnızca hastalık ve zayıflığın olmaması değil, fiziksel, duygusal, sosyal ve manevi açıdan tam bir iyilik hali olarak tanımlanmaktadır. Ruh sağlığı, bireyin kendi yeteneklerinin farkında olması, yaşamındaki stresin üstesinden gelebilmesi, iş yaşamında üretken ve faydalı olabilmesi ve yetenekleri doğrultusunda topluma katkı sağlaması olarak tanımlanmıştır (Schultz & Schultz, 2007). Dolayısıyla iletişim becerileri başta topluma katkı sağlamak ardından iş doyumu, ruh sağlığı gibi birçok konuda

öneme sahiptir. İletişimin etkili ve doğru kullanılması kişisini sağlığına olumlu katkıda bulunmaktadır (Morgan, 2011).

Psikolojik danışma kuramlarının çoğu insanın doğası gereği kötü ve nötr olduğu savunurken ve psikoloji araştırmaları bireyin kötü özellikleri, nevrozları ve patolojik durumları üzerine odaklanırken son zamanlarda pozitif psikoloji alanı ve bireyin öznel iyi oluşu önemsenmeye başlanmıştır (Öztürk & Çetinkaya, 2015). Pozitif psikoloji kuramları psikolojik iyi olma modelini; kendini kabul, diğerleriyle olumlu ilişkiler, çevre hâkimiyeti, kişisel gelişim ve yaşam amacı adı altında altı alt yapıya ayırmıştır (Ryff, 1989). Diğerleriyle olumlu ilişkiler kurmanın en önemli faktörlerinden biri iletişim becerilerini etkin ve etkili kullanmaktır. Etkili iletişim kişinin çevre uyumu ve gereksinimlerini karşılama düzeyini arttıracak böylece bireyin hayat doyumu da artacaktır (Altıntaş & Çamur, 2004). İyi bir iletişim karşılıklı anlaşılmayı, saygıyı ve empatiyi kazandırıp kaliteli bir yaşam için fırsat sunmaktadır. Karşı tarafa gönderdiğimiz mesaj ve iletişimdeki kalite sadece kişiler arası ilişkileri düzeltmekle yetinmez bunun neticesinde kişinin psikolojik durumu ve öznel iyi oluşu üzerinde olumlu etkilerde bulunur. Sonuçta birey iletişim becerilerini etkin bir şekilde kullandığında toplumsal uyumu daha kolay olacak ve bu durum psikolojik açıdan hayatını olumlu etkileyecektir.

Okul Ortamında İletişim Becerileri

İnsan, yaşamını sürdürmek için bilgi ve beceriler edinmek zorundadır ve birtakım refleksif davranışlar dışında neredeyse bütün davranışları sonradan öğrenmektedir (Hotaman, 2017). Hotaman, eğitim için bir başkasının yardımıyla yeni davranışlar öğrenmeden söz etmektedir. Bu yönüyle eğitim ve öğretim, bir başkasının varlığını şart koştuğu ve tek taraflı bir aktarım yerine karşı tarafın da katılımını zorunlu kılan bir süreç izlendiği için toplumsaldır denebilir.

Eğitimin bireyin içinde yaşadığı toplumla uyumlu hale getirmek (Özdemir, 2011), bireyin kendi topluma göre sosyalleşmesi (Ergün, 2014) ve toplumu oluşturan bireylerin tek tek olgunlaşması (Dewey, 2008/2012) gibi toplumsal işlevleri vardır. Bu işlev topluma katılmayı, toplumsal bütünleşmeyi ve gerektiğinde toplumsal bir değişimi gerektirmektedir. Bunun kapsamında kişiye sosyal beceriler kazandırıp iletişim becerilerini etkili kullanmasını sağlamak önemlidir. Benzer şekilde öğretim için bir bilgi paylaşımından söz edilebilir ve bu çoğu kez karşılıklıdır. Bu durumda aktarım sürecinin iletişim ekseninde oluştuğu söylenebilir. Dolayısıyla eğitimin iletişimle doğrudan bir ilişkisi varken öğrenimin olması için de iletişimin şart olduğu bilinmelidir (Habacı, 2013).

Ayrıca farkındalık düzeyi yüksek, saygılı, yardımsever, empatik, gelişime açık, toplumsal barışa ve huzura katkısı olan birey eğitim tanımı gereği kazandırması hedeflenen istendik davranışlardan bazılarıdır. Özellikle son yıllarda okullarda değerler eğitimi adı altında güvenirlilik, dürüstlük, anlayış, sabır, sevgi, dostluk, barış gibi birçok değer öğrencilere aktarılacak istenmektedir. Bu istendik davranışların ve değerlerin birçoğu etkili iletişim becerilerinin kullanılmasıyla mümkün olabilmektedir. İlişkileri kaliteli ve sağlıklı olan öğrenciler kendilerini duygusal olarak güvende hisseder, benlik saygıları artar, yaşadıklarına gerçekçi yorumlar getirir ve çevrelerinde bulunan insanlarla iletişimlerinin olumlu yönde değişir (Thomas, 2018/2019). İletişim ve ifade becerisi gelişmiş olan öğrencinin öz güveni artarken sosyalleşme fırsatı daha fazla olacaktır. (Temizyürek vd., 2017). Dolayısıyla okul, öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmeyi ve bu becerileri öğretmeyi hedeflemelidir. Çünkü iletişim becerileri diğer bütün becerilerin temelidir (Jidveian, 2017).

Özetle okulun toplumsal bir kurum oluşu, eğitimin amaçları-işlevleri gereği ve öğretimin bir aktarım süreci olması iletişimi okul ortamlarında şart koşmaktadır. Sağlıklı bir okul iklimi için iletişim becerileri okuldaki herkesçe etkin ve etkili bir şekilde kullanılmalıdır.

Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma

Sinema ve video destekli araştırmalar incelenirken öncelikle bu yöntemin daha profesyonel işlev gördüğü ve bu çalışmada kullanılan tekniğe temel arz eden sineterapi hakkında bilgi vermek gerekmektedir. Ardından sinemanın eğitim ortamlarında kullanımına değinilmiştir.

Sineterapi

Videolu içeriklerin, özellikle de sinema, kısa filmlerin bireyde var olan bir sorunu ortaya koymak veya çözmek için kullanılması durumuna sineterapi denir. Sineterapi bu tür içeriklerin bireyde iyileşme yolunda kullanılmasını savunan güncel bir tekniktir. Film terapisti Gary Solomon'a göre ise sinema terapisi, psikotik bozukluklar yaşayan insanlar dışındakiler üzerinde olumlu etkileri olan filmlerin kullanılmasıdır. Heston ve Kotmann'a (1997) göre sineterapi, bir terapötik metafor olarak sinematik filmlerin kullanılmasıdır.

Sinematerapi bir tür sanat terapisi. Çizim, Boyama, Kolaj, Heykel, Seramik, Maske ve Kuklalar, Drama, Müzik, Dans, Film birer sanat terapisini örneği sayılabilir. Çünkü bu terapi yönteminde amaç kişinin kendini semboller yoluyla anlatmasıdır. Bu çalışmada kullanılan sanat terapisi çeşidi ise film yöntemidir. Film terapisti Solomon'a (2001) göre müşterilerin reçetelerine şifa olması için film izlemenin yazılmasını tavsiye edilmelidir. Bir filmi izlemenin birey sık sık kendi yaşamındaki karakterlerle benzeşim kurmasını, aynı ya da

benzer bir olayla karşılaştığında nasıl başa çıkması gerektiğini ve yeni bakış açıları kazandıracağı üzerinde durmuştur. Ayrıca filme dışardan bir göz olarak bakıldığında bireyin kendi duygu ve düşüncelerinde erişmesinin daha kolay olacağını savunmuştur.

Sinematerapi müdahale edici olarak kullanıldığında sanat en çok bir duygu veya düşünceyi açığa çıkarmada ve kabulleniş amacı güderek kullanılmaktadır (Kar & Toros, 2015). Dolayısıyla konu ile ilgili yapılan kaynak taramaları bir terapi yöntemi olarak sinemanın genellikle hastane ortamlarında, tedavi gören hastalara moral amacıyla, travma sonrası ve grupla psikolojik danışma etkinliklerinde kullanıldığını dolayısıyla da okullarda kullanımı için bu çalışmanın yeni bir yaklaşım sağlayacağını göstermektedir.

Sinematerapide filmler psikiyatristler, psikologlar, klinik sosyal hizmet uzmanları, psikiyatri hemşireleri, sanat terapistleri, akademisyenler, eğitmenler ve eğitimciler tarafından kullanılabilir. Bazı araştırmalar bu yöntemin özel bir eğitim alındıktan sonra uygulanması gerektiğini savunsa da Film terapisi için danışman konumunda olmaya ve terapide bulunulmaya gerek olmayabileceğini savunan yaklaşımlar da mevcuttur. Bu yaklaşımlara göre kişi kendi ev ortamında bile bu terapiden faydalanabilir (Soloman, 1995). Solomon' a (1995) göre ayrıca birey ev ortamında olduğu için filmi istediği yerde durdurabilir istediği yerde yeniden devam ettirebilir. Bu ortamın kullanılması bireyin duygularını açığa çıkarması konusunda ve filmin etkisini hissetmesi açısından daha avantajlı olabilmektedir. Bu çalışmada sinemanın bir terapi yöntemi olarak kullanılmak yerine psikolojik danışmanlığı destekleyici bir faaliyet türü olarak kullanıldığı ve eğitimciler tarafından uygulanabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma

Sinema terapi yöntemi olarak genellikle iyileştirici ve bir sorunu tanımlayıcı olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada ise sinema eğitim ortamında olası davranış sorunlarını önlemek amacıyla kullanılmıştır.

Önleyici olarak daha çok okul ortamlarında öğrencilerin yaşaması muhtemel olan bir problemi veya bu problem ortaya çıkmadan kişiyi bu konuda bilinçlendirmek ve olası sorunları engellemek amaçlı kullanılmaktadır. Bu durumda aynı zamanda bireyin yaşamını kolaylaştıracak birtakım beceri eğitimleri verilmesi de söz konusudur. Örneğin problem çözme yöntemi olarak şiddete başvuran birinin etkili iletişim yöntemlerini öğrenmesi ve problem çözme yöntemi olarak bunu kullanması olası problemlerin çıkmasını önlemiş olacaktır.

Sinema bir teknik olarak hem eğitimde hem de rehberlik ve danışma hizmetinde sık kullanılabilir. Çünkü filmler, kısa filmler ve videolar özellikle öğrencilerin dikkatini çeker ve öğrenciler için sıkıcı olmayan bir aktivite olarak algılanmaktadır. Fakat filmler sadece bir eğlence aracı değildir, film öğrencilerin zihniyetlerini ve algılarını etkileyebilecek eğitici bir araçtır (Ningrum, 2018). Eğitici sinema gösterileri sayesinde öğrenciler iletilen mesajları daha kolay almakta ve böylece öğrencilerde bir sorumluluk bilincinin oluşması sağlanmıştır (Rahmawati, 2015).

Rehberlikte ve psikolojik danışmada sinema tekniği genellikle bilgi sağlama, iç görüş vermek, bir sorun hakkında tartışmayı teşvik etmek, değer ve yeni bir tutum iletmek, aynı sorunu yaşayan başka insanlar olduğu konusunda farkındalığı artırmak ve gerçekçi bir problem çözme yolu bulmak için kullanılır. Bu nedenle sinema tekniğinin öncelikli olarak rehberlik ve danışmanlıkta fayda sağlaması öğrencinin düşüncesini, duygusal kontrolünü, kendilik kavramı geliştirmesini sağlamaktadır. Ayrıca öğrencilerin davranış değişikliklerinde ve motivasyonunun artırılmasında, kendilerini değerlendirmede dürüst olmaları ve öğrencilerin kişisel farkındalık kazanmalarında yardımcı olabilmektedir. Film izlemek öğrencilerin kendini keşfetmesini teşvik ederken problem çözme becerilerine alternatif geliştirmesine de yardımcı olmaktadır (Portadin, 2006).

Filmler duygusal ve inandırıcı yapıda oldukları için özellikle çocuklar için kullanıldığında uygulayıcının elinde etkili ve güçlü bir araca dönüşmektedir. Ortaokul döneminde olan öğrencinin dikkatini bir yetişkin kadar uzun süre koruyamaması ve unutkanlık yatkınlığı filmleri birçok duyu organına hitap etmesi açısından psikolojik danışmada daha tercih edilir kılınmaktadır. Ayrıca gözle görülen ve kulakla duyulan bir şeyi öğrenme, yalnızca işitsel bir materyale göre hem kolay hızlı hem de daha kolay öğrenmeyi sağlayacaktır. Görme ve zekâ yakın ilişkisi, çocuğun gördüğünü daha iyi anladığını ve bilmenin gerçekleştiğini söylemektedir. İşitme, dil öğrenmede ve kişiler arası ilişkilerde başta gelmektedir (Whirter & Acar, 2000).

Bunların dışında Sinema/Video tekniği, uyumsuz düşünceyi ve inançları anlamada önemli bir rol oynar ve bilişi yeniden yapılandırır. Solomon'a (1995) göre film terapisi bireyin karar verme ve seçimleri üzerinde etki ederken bireyin birçok hayat sorununa da cevap bulabilmesini sağlamaktadır. Solomon, uygulayıcı belirlediği bir konu ile ilgili bireylerden görüş almak ve onları eleştirel düşünceye sevk edip o konu hakkında düşünmesini istiyorsa filmleri kullanabilir. Bu çalışmada bireylerin kişilerarası ilişkileri hakkında düşünceleri istendiğinden filmler bir teknik olarak kullanılmıştır.

Sinematerapi ve Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışmanın Avantajları.

1. Bireyin yaşadığı sorunda yalnız olmadığı hissi ve yaşadığı sorunun normalliğini kavraması

İnsanlar zaman zaman stres yaşayabilmekte, öncesinde yaşamadığı fakat yaşaması muhtemel sorunlarla karşı karşıya kalabilmekte ve bunların sonucunda da mutsuzluklar yaşayabilmektedir. Bu tür durumlarda mevcut sorunla ilgili yapması gerekenler hakkında kafa karışıklığı yaşayabilmekte korku, kaygı veya endişe duyabilmektedir. Bu yıkıcı deneyimden geçen tek kişinin kendisi olmadığını kavraması için sineterapi iyi bir yöntem olarak tercih edilebilmektedir. Bu yöntemde birey, yaşadığı durumun bir film senaryosuna konu olabilecek kadar sık yaşanan ve normal bir durum olduğu duygusunu yaşama fırsatı bulabilmiştir.

Filmin gerçek yaşamdan beslenmesi onu izleyecek bireyin tıpkı bibliyoterapide olduğu gibi kendini başkarakterin yerine koymasını sağlamıştır ve kişi var olan soruna kendisi çözüm üretmeye çalışmıştır. Ayrıcı ilişkiler gerçekçi bir şekilde sunulduğunda olumlu arkadaşlık ve aile ilişkileri gibi birçok tutum bireyde gizil öğrenme yoluyla gerçekleşmiştir. Bireyde bu sorunu yaşamada yalnız olunmadığı, sorunun ne kadar hayatın içinden ve normal olduğu bilincini uyandırmaktadır (Mangin, 1999).

2. Filmler, terapötik süreci kolaylaştırmak, psikolojik olayları betimlemek ve etik ikilemleri tartışmak için imkan sağlar

Filmlerde kullanılan imgeler, müzik, diyalog, ışıklandırma, kamera açıları ve ses efektlerinin birleşimi, bilincimizde meydana gelen düşünce ve duyguları taklit ettiğinden kişiyi etkileme gücü yüksektir. Filmler kendini izleme olanağı vermektedir aynı zamanda filmi dışarıdan izleyen bir göz olarak değerlendirmeyi sağlamaktadır (Woltz, 2017) . Bu durumda aktör gözlemci değişikliği yaratmakta ve bireyi bu tür bir yanılgıya düşmekten kurtarabilmektedir. Ayrıca hem aktör hem gözlemci olan birey bir olayı herkesin bakış açısından görme şansı yakalayamıştır. Örneğin, gerçek hayatta, kişi öfkesinin veya diğer duyguların başka insanlar üzerindeki etkisini görmeyebilmektedir. Fakat bir film izlerken bunu görmek daha kolaydır (Trainin-Blank, 2009). Çünkü bazı insanlar başkaları hakkındaki konulardan kendi yaşadıkları duruma oranla daha fazla etkilenip daha çok duygusal ve gerçekçi tepkiler verebilir (Woltz, 2018).

3. Film terapisi danışanla yüz yüze konuşmaktan daha kolaydır.

Danışanın bazı durumların etkisiyle sorununu aktaramayacak bir durumda olabilmekte ya da utanabilmekte dolayısıyla direnç gösterebilmektedir (Uçak Şimşek, 2003). Bu durum

danışmanın kendini açmasını zaman aşımına uğrattırken danışan için sürecin sekteye uğramasına sebep verebilmektedir. Fakat sinematerapide danışman sorununu filmdeki bir karakter üzerinden anlatabilir ya da sorununu direkt danışmana açmadan karakterle özdeşim sağlayarak halledebilir. Çünkü sorunları doğrudan tartışmak yerine başkasının yaşadığı sorunu düşünürken kişiler daha özgür olur ve bu yüzden daha etkili bir yöntemdir (Ulus, 2003).

4. Filmin bir gruba izletilip filme dair görüşlerin ortak bir şekilde tartışılması konu hakkında birden çok düşüncenin varlığına ve bazılarının dikkat etmediği farklı noktalara dikkat çekilmesini sağlar.

Film terapisi grupla çalışmalarda kullanıldığında film sonrası tartışmaya açık bir alan oluşturulmaktadır. Bu tartışmada seyirciler filme yönelik kişisel görüşlerini belirtmektedir. Grupta birden çok kişinin varlığı birden çok görüşün ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla var olan sorun için birçok alternatif çözüm sunulmaktadır.

5. Bibliyoterapi gibi tekniklere göre daha avantajlıdır

Sinemanın kitap okumaya göre daha hızlı olması, işitsel ve görsel uyarıcılar barındırması, jest ve mimiklerin olaya müdahil olması bakımından bireyin okuduğu kelimelere göre kalıcılığı artacaktır (Ulus, 2003).

6. Kişisel ve ruhsal gelişime sağladığı katkı açısından önemlidir

Bireyin izlemiş olduğu filmler aynı zamanda onun kişisel, ruhsal ve entelektüel gelişimine katkı sağlamada yardımcı olacaktır (Woltz, 2018).

7. Çoklu zeka kuramları göz önünde bulundurulduğunda film terapisi bir çok alana hitap etmesi açısından daha etkileyici olur.

Sinemanın hem işitsel hem de görsel uyaranlar barındırması birden çok duyu organına hitap etmesini sağlamaktadır. Bireyin aynı anda hem görsel hem de işitsel uyarıcıya maruz kalması algı etkisini ve öğrenme davranışını olumlu etkileyecektir.

8. Filmler özellikle çocuklar için dikkat çekicidir

Özellikle animasyon filmler gerek renkli içerikleri gerek eğlenceli müzik ve şarkılarıyla çocuk kitle üzerinde daha çok etki göstermektedir (Rahmatullah, 2011).

İlgili Araştırmalar

İletişim Becerileri İle İlgili Yapılmış Araştırmalar

İletişim becerileri ilgili yapılmış yurt dışı araştırmaları, iletişim becerilerinin yaş ve ortam fark etmeksizin kullanılmasından kaynaklı çokça çalışılmıştır. Aynı şekilde okul ortamlarında yönetici, öğretmen, öğrenci, veli, personel iletişimi ile ilgili gerek yurt içi gerek yurt dışında birçok araştırma yapılmıştır (Çetinkaya, 2017). Yurt dışında iletişim becerileri ile ilgili yapılan çalışmalar 1980' li yıllardan günümüze kadar süreklilik göstermiştir (Sevindi, 2017). Henüz 1983' te Turiel iletişim becerileri ile sosyo ekonomik düzey ve yaş gibi temel değişkenler arasındaki ilişkiyi incelenmiş ve artan yaş oranı ve orta sosyo ekonomik düzeyle iletişim becerilerinde bir iyileşmeyi gözlemlemiştir. Yine aynı yıl Ede iletişim becerileri eğitiminin iletişim beceri düzeyini bu beceri eğitimi almayanlara kıyasla arttırdığını kanıtladığı deneysel bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmaya benzer deneysel araştırmalar Barry ve Robb (1992) ile Nerdrum ve Lundquist (1996) tarafından yapmış ve sonuçlar önceki çalışmalarla tutarlılık göstermiştir.

Yurt dışında dezavantajlı gruplar üzerinde iletişim becerileri konulu çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan biri öğrenme güçlüğü çeken çocuklarda okul-aile arasındaki etkili iletişimin ve ebeveynlerinin eğitime katılımının öğrencilerin okuldaki performansını arttırdığını ortaya koyan bir çalışmadır (Yotyodying & Wild, 2019). Benzer bir çalışma otizmlili çocukların iletişim becerileri ile ilgiliyken (Burton vd., 2019) bir diğeri otizmlili bireylerin sosyal becerilerini arttırmaya yönelik bir çalışmadır (Cardon vd., 2019). Bazı araştırmalar da risk altında olan öğrencilerin çoğunun etkili iletişim becerilerine sahip olmadığını ve bundan yola çıkarak riskli gruplarda iletişim danışmanlığını araştırmıştır (Jones & Procopio, 2017).

Yurt dışında okul yöneticilerinin iletişim becerilerine odaklanan çalışmalar da yapılmıştır. Bunlardan biri Mehdipour ve diğeri tarafından 2019 yılında yapılmış olan Zahedan' daki ortaokulların eğitim yöneticilerinde kültürel zeka ve iletişim becerileri ile iş motivasyonu arasındaki ilişkiyi incelemeye yönelik çalışmasıdır. Araştırmanın sonucu, kültürel zekâ ve iletişim becerilerinin artırılmasının, iş motivasyonunu olumlu yönde etkilediğini göstermiştir. Bu konuda yapılan bir diğeri çalışma okul müdürlerinin iletişim becerilerinin öğrencilerin sosyal gelişimi ve akademik başarıları üzerindeki pozitif etkisini ortaya koyan Afrasiabpour' un 2019' da yayımlanan araştırmasıdır. Bu konuda yapılmış çalışmalara bir örnek de ortaokulda okul müdürünün çatışma çözme becerileri ve iletişim becerilerine odaklanmıştır (Castilloveita, 2017). Bu çalışmada okul müdürünün iletişim becerileri ile okul bölgesinde çözölen çatışma sayısı arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ayrıca Jones (2006) ve Wee' nin (2011) yaptığı araştırmalarda okul müdürlerinin iletişim becerilerini incelemiştir.

Yine yurtdışında Reeves ve diğerlerinin (2019) yaptığı bir araştırma düşük iletişim becerisine sahip olan bireylere sözlü iletişim kuvvetini arttırmak amacıyla okul tabanlı bir program uygulanmasıdır. Bu çalışmaya göre çocuklarda özellikle sözlü dil becerisi düşüklüğünün akademik performansı olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Geliştirilen bir programla bu çocukların dil ve iletişim becerilerine katkı sunulmuş ve çocukların güven ve bilgisinde artış gözlenmiştir.

Fen bilimleri ve matematik gibi pozitivist alanlarda da yurt dışında iletişim becerileri konulu çalışmalar yapılmıştır. Örneğin, fen öğretiminde iletişim becerileri konulu araştırmalar yapılmıştır (Arini, 2019; Dewi vd., 2019). Ayrıca matematik becerileri ile de bağı kurulmaya çalışılmıştır (Farokhah vd., 2017; Puspa vd., 2019). Bu çalışmalarda iletişim becerilerinin bu alandaki önemi ortaya konmuştur.

Lise öğrencileri üzerinde internet bağımlılığı ve kişilerarası iletişim becerilerine bakılmıştır. Bu kesitsel çalışmaya göre erkekler daha çok internet bağımlılığı tehdidi altındayken iletişim becerilerinin geliştirilmesi her iki cinsten de bu bağımlılığı önleyebilir sonucuna erişilmiştir (Ansari vd., 2017).

İletişim becerileri ilgili yapılmış yurt içinde yapılmış birçok araştırma vardır. Aynı zamanda ortaokullarda iletişim becerileri ile ilgili çalışmalar da bulunmaktadır. Yapılan çalışmaların birçoğu yönetici ve velilere yönelik olsa da öğrenciler üzerine yapılmış çalışmalar da vardır. Yurt içinde okul yöneticileri ile ilgili bazı çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan biri Okçu ve diğerleri (2016) tarafından ilk ve ortaokul öğretmenlerinin algılarına göre okul yöneticilerinin iletişim becerileri ile çatışma yönetim stilleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmadır. Bu çalışmanın sonucunda iletişim becerilerinin çatışma yönetimi stillerinin tamamını anlamlı bir şekilde yordadığını ortaya koymuştur. Bu konudaki bir çalışma da Ada ve diğerlerinin (2015) yönetici ve öğretmenlerin okul yöneticilerinin algılarına yönelik yaptığı bir çalışmadır. Bunun sonucunda yönetici ve öğretmenlerin okul yöneticilerinin iletişim becerilerine yönelik görüşleri farklılaşmaktadır. Yöneticilerin kendi iletişim becerilerini ileri düzeyde gördüğü, öğretmenlerin ise yönetici iletişim becerilerini orta düzeyde gördüğü ve geliştirilmesi gerektiğini düşündüğü belirtilmiştir. Doğan ve Koçak'ın (2014) okul yöneticilerinin sosyal iletişim becerileri ile öğretmenlerin motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiş ve ikisi arasında pozitif yönde bir ilişkiye rastlamıştır.

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerin iletişim becerileriyle örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen ve sonuç olarak iletişim becerileri düzeyleri ile örgütsel sinizm

düzeyleri arasında istatistiki olarak doğrusal anlamlı bir fark bulmuştur (Bulut, 2019). Bu konuyla ilgili bir diğer çalışma Uzun ve Ayık'ın(2016) yaptığı okul müdürlerinin iletişim becerileri ile öğretmenlerin genel ve örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesine yöneliktir.

Okul aile iş birliğine ilişkin Türkiye' de yapılmış bir çalışmada Tonbak ve Apaydın' ın (2019) okul ve aile arasındaki güçlü iş birliğinin öğretmen ve ebeveyn arasındaki iletişimi arttırdığını ortaya koymuştur. Köksal ve Çöğmen'in (2018) yaptığı çalışmada ortaokul öğrencilerinin eleştirel düşünme ve iletişim becerileri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu çalışma sonucunda kızların lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca sınıf düzeyi arttıkça iletişim becerilerinde azalma görülmüştür. Son olarak eleştirel düşünce ve iletişim becerileri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.

Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin duygusal zekâ ve iletişim becerileri düzeyinin karşılaştırılmasının yapıldığı bir çalışmada Kaya ve diğerlerinin (2016) üstün zekâlı ve yetenekli tanısı alan çocuklar ile bu tanıyı almamış çocuklar arasında iletişim düzeyinde bir farka rastlamamıştır. Fakat aynı çalışmada yüksek duygusal zekâ düzeyine sahip olanların iletişim becerilerinde bu duygusal zeka düzeyi düşük olanlara kıyasla iletişim becerilerinde yüksek duygusal zekaya sahip olanlar lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu çalışmaya benzer bir çalışma Hazır (2019) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada kültürel zeka düzeyi arttıkça iletişim becerilerinin arttığı tespit edilmiştir. Benzeri bir çalışma Sevindi' in (2017) ortaöğretim öğrencilerinin aleksitimi düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelediği ve sonucunda aleksitimi düzeyi ile iletişim becerileri arasında negatif yönlü bir ilişki bulunduğu çalışmasıdır. Kaygı durumları ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiye yönelik Arabul' un (2017) yaptığı çalışmada sonuçlar kaygı ve iletişim becerileriyle sosyo demografik değişkenler arasında anlamlı farklılıklar olduğunu tespit etmiştir.

İletişim becerileri ve spor faaliyetleri arasında yapılmış birçok araştırma mevcuttur. Örneğin; İşler ve diğerlerinin (2017) ortaokul öğrencilerinin spor aktivitelerine katılımı ile iletişim becerilerini ilişkilendirdiği bir çalışmada pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Spor faaliyetlerindeki artışın iletişim becerilerine olumlu etkisini ortaya koyan bir diğer araştırma Sarı (2019) tarafından yapılmıştır.

Türkiye'de birtakım eğitimler verilerek iletişim becerilerinin test edildiği deneysel çalışmalar yapılmıştır. Yüksel-Şahin'in (1997) yaptığı çalışma buna örnektir. Bu çalışmanın sonucunda benzer yordamalar da bulunulmuştur. Ayrıca 2007 yılında Aslan ve Cansever tarafından 11 yaş öğrencileri ve velileriyle yapılan çalışmada öğrencinin okul sosyal beceri etkinliklerine katılmasının çocuğun ebeveynle iletişimini desteklediğini göstermiştir.

Sinema/ Video Destekli Çalışmalar, Sinema Eğitimleri ve Sineterapi İle İlgili Yapılmış Araştırmalar

Sinema/ Video destekli çalışmalar, sinema eğitimleri ve sineterapi ile ilgili yurt dışında yapılmış araştırmalar Türkiye' ye göre daha yaygındır. Sinema terapi ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde Ballard (2012) tarafından aile içi iletişimin kalitesi ve artışı için sinematik terapinin kullanıldığı görülmektedir. Çalışmanın sonucunda sinema terapinin olumlu etkisini ortaya koyan bulgulara rastlanmıştır. Benzer bir çalışma Bierman ve diğerlerinin (2003) sineterapinin ergen kızlardaki etkisine yönelik yaptığı ve sonucunda ergen kızların sinema karakteriyle özdeşleşmesine ve kendi deneyimlerini paylaşmasında olumlu etki yarattığı ortaya çıkmıştır.

Ningrum'ın (2018) yaptığı çalışmada filmlerin öğrencilerin çevre duyarlılığını etkileme düzeyini incelemiştir. Bu çalışmada filmlerin öğrencilerin doğa sevgisi motivasyonunu arttırdığına yönelik sonuçlar elde etmiştir. Bu araştırmalardan görüleceği üzere sinemanın psikolojik danışma yöntemi olarak kullanılması yurt dışında günceldir ve yaygındır.

Sinema/ Video destekli çalışmalar, sinema eğitimleri ve sineterapi ile ilgili yurt içinde yapılmış araştırmalar incelenirken video destekli eğitimler, eğitimde filmlerin kullanımı ve sineterapi çalışmalarına yönelik bulgular sunulmuştur. Video destekli öğretimler Türkiye' de sıkça kullanılmaktadır. Özellikle yabancı dil, kelime öğretimi, fiziksel becerilerin geliştirilmesi, dil gelişimi ve cebirsel konularda videoların desteği sıkça kullanılmaktadır. Video desteğinin pozitivist bilimlerde kullanımına bir örnek Pekdağ'ın (2010) Kimya dersinde video desteği kullanmasıdır. Aksoy' un (2015) 10-11 yaş öğrencileri üzerinde video destekli keman öğretiminin çocukların keman performansına etkisini araştırdığı bir çalışma yapılmıştır. Bunun sonucunda video destekli keman eğitiminin öğrencilerin keman performansına etki ettiği fakat yeterli olmadığı ortaya konmuştur. Benzeri bir çalışma Şahin (2018) tarafından 7-15 yaşındaki çocuklarla yapılmıştır. Tecimer' in (2016) yaptığı ilkokullarda video destekli blok flüt eğitimi de yine benzer bir çalışmanın örneğidir. Video destekli eğitimin konuşma becerisine etkisi için Yılmaz (2019) video destekli öz değerlendirme etkinliklerinin öğrencilerin hazırlıklı konuşma becerisine etkisini incelemiş ve video destekli etkinliklerin öğrencilerin hazırlıklı konuşma becerisine pozitif yönde ve istatistiki olarak anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna varmıştır.

Film, çizgi film ve animasyonun eğitimde kullanımına ilişkin bazı çalışmalar şunlardır: Alan (2009) 5. Sınıf öğrencilerinin yaptıkları resimler üzerinde sevgi içerikli çizgi filmlerin etkisini incelediği bir çalışma vardır. Çalışma sonucunda sevgi içerikli çizgi filmlerin

öğrencilerin resim dersindeki becerisine %27 olumlu katkıda bulunduğu açıklanmıştır. Bu çalışmanın önemli bir bulgusu öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade ettiklerini ortaya koymuş olmasıdır. Bu kategorideki diğer bir çalışma Gökmen (2019) tarafından sanal zorbalık ile ilgili kısa filmlerin ortaokul öğrencilerinin sanal zorba/mağdur, farkındalık, empati düzeylerine ve baş etme stratejilerini öğrenmelerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma sonucunda sanal zorbalık ile ilgili kısa film ortamındaki eğitimin yüz-yüze eğitim ortamına oranla sanal zorbalık düzeyinin azaltılmasında, sanal zorbalık farkındalığının artırılmasında ve empati becerisinin geliştirilmesinde daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çizgi filmlerin bir yöntem olarak 5. Sınıfların sosyal bilgiler öğretiminde kullanılmasının akademik başarı üzerindeki etkisini araştıran deneysel bir çalışma Oruç ve Teymuroğlu tarafından 2016 yılında yapılmıştır. Çalışma sonucunda sosyal bilgiler dersinde çizgi filmin bir yöntem olarak kullanılmasının akademik başarıyı arttırdığı ortaya çıkmıştır. Çizgi filmlerin cinsiyet kalıpları oluşturduğu Yağan-Güder vd.'nin (2017) yaptığı çalışmada ortaya çıkmıştır. Bu çalışmalardan yola çıkarak video içeriklerin birey üzerindeki etkisi anlaşılabilmektedir.

Bu çalışmaya içerik olarak benzeyen ve literatürde yer alan başka bir araştırma Kayar (2019) tarafından animasyon filmlerinin beşinci sınıf öğrencilerinin değer gelişimine etkisini incelediği çalışmasıdır. Çalışma sonucunda animasyon filmin öğrencilerin değerlerini olumlu etkilediği ortaya çıkmıştır. Film terapisi olarak geçen bir çalışma Uçak-Şimşek' in (2003) film terapisi uygulamasının işlevsel olmayan düşüncelere ve iyimserliğe etkisi incelediği çalışmasıdır. Bu çalışma 36 öğrencinin çalışma ve kontrol grubu olarak ayrıştığı deneysel bir çalışmadır. Çalışmanın sonucunda film terapisi uygulamasına tabii olan çalışma grubunun işlevsel olmayan düşüncelerinde anlamlı bir azalma olmuştur. Yine çalışma grubunun iyimserliklerinde anlamlı bir şekilde artış olmuştur.

Eğeci'in (2010) yaptığı çalışmada sinematerapiyi kullanarak ilişki doyumunu arttırmaya çalışmıştır. Sonuçlar, yalnızca film izlemenin belirgin bir değişim yaratmadığını ancak film izlendikten yapılan tartışmaların değişimin başlamasında etki olduğunu göstermiştir. Şendikici'nin (2011) yaptığı araştırmada sineterapinin klinik ve klinik olmayan ergenlerin kendilik algısı üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışmanın sonucunda, sineterapinin klinik olmayan katılımcıların atletik yeterlilik alt boyutunu olumlu, genel kendilik değerini olumsuz etkilemiştir. Bununla birlikte sineterapi klinik örneklemdekiler düşük öznel iyi oluş düzeyine sahip katılımcıların kendilik algısını olumlu yönde etkilemiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Bu çalışmanın araştırma yöntemi nicel araştırma yaklaşımları altında yer alan deneysel araştırma desenlerinden Yarı Deneysel Araştırma Yöntemi'dir. Bu model genellikle katılımcıların rasgele dağıtımının her zaman mümkün olmadığı durumlarda dolayısıyla eğitim araştırmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır (Büyüköztürk vd., 2018). Bu çalışmanın modeli yarı deneysel araştırma yöntemlerinden eşit olmayan gruplar ön test- son test desendir. Model, temelde çalışma ve kontrol gruplarına ön test uygulanmasının ardından çalışma grubuyla belirli bir süreçte yapılan uygulamanın etkisini ölçmek amacı gütmektedir (McMillan & Schumacher, 2006). Bu teknikte yansız atama ile oluşturulmuş bir çalışma ve bir kontrol grubu vardır. Her iki gruba da ön test ve son test uygulanmaktadır. Eşit Olmayan Gruplar Ön Test- Son Test Deseni Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. *Eşit Olmayan Gruplar Ön Test- Son Test Deseni*

	Ön Test	İşlem/ Uygulama	Son Test
Çalışma	X	X	X
Kontrol	X		X

Tablo 1' den anlaşılabileceği üzere bu modelde bağımsız değişkenin etkinliğinin ortaya konması için birçok karşılaştırma yapılabilmekte ve çeşitli etkileşimler de saptanabilmektedir (Karasar, 2019). İki grup arasındaki ön test sonuçlarının karşılaştırılması, ön test sonuçlarının çeşitli değişkenlerce karşılaştırılması ve çalışma grubuna belirli bir süreçte işlem/ uygulama yapılmasının test puanlarını nasıl etkilediği sonucuna ulaşılabilecektir. Eşit Olmayan Gruplar Ön Test- Son Test Deseni uygulamanın etkisinin ve zaman faktörünün etkisinin ortaya çıktığı araştırma yöntemlerindendir (Köksal, 2013).

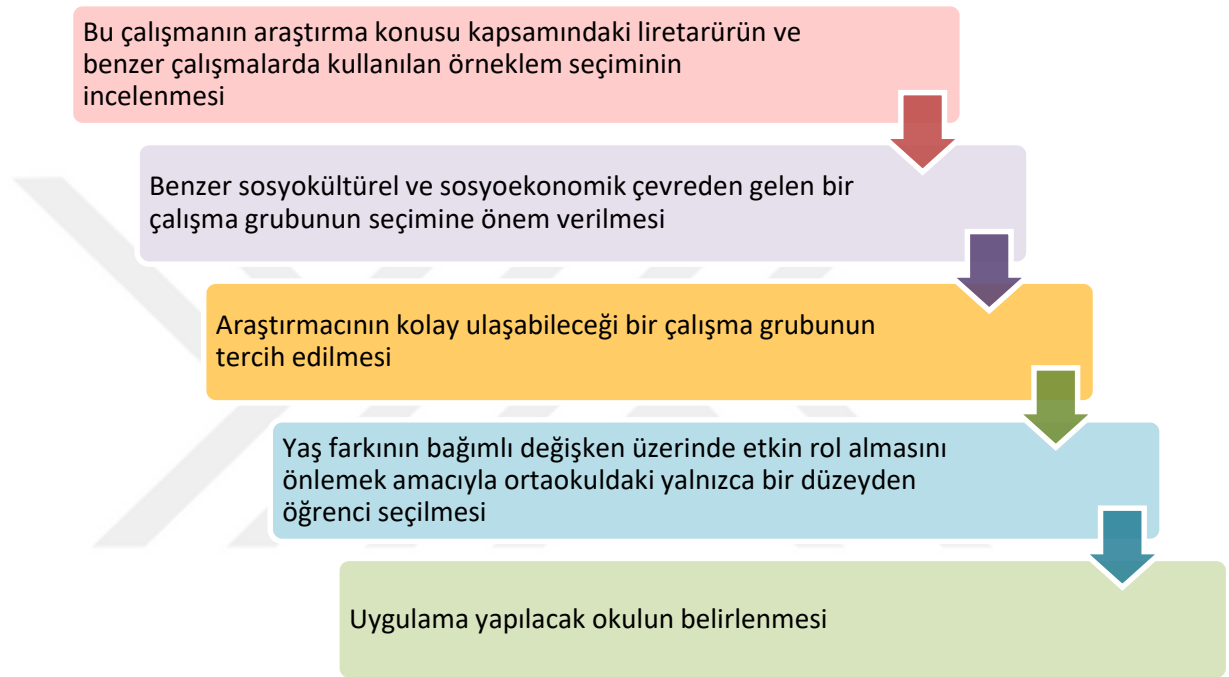
Çalışma Grubu

Bu çalışmanın evrenini ortaokul öğrencilerinden oluşturulmuştur. Çalışma grubunu ise 2020-2021 eğitim öğretim yılında Erzurum ilinin merkezinde yer alan Mehmetçik Ortaokulu'nda öğrenim görmekte olan 40 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmanın yaş

değişkeninden etkilenmemesi için tek bir öğrenim düzeyi seçilmiştir. Uygulamanın yapılacağı 8. sınıf öğrencilerinden 20' si çalışma ve 20' si kontrol grubu olmak üzere toplamda 40 sekizinci sınıf öğrencisi random/yansız atama yoluyla seçilmiştir.

Ayrıca, benzer sosyokültürel ve sosyoekonomik özellikleri taşıması amacıyla çalışma gruplarının aynı çevreyi paylaşan kişilerden seçilmesine özen gösterilmiştir. Bu araştırma için seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun-ulaşılabilir örneklem kullanılmıştır (Fraenkel vd., 2012).

Şekil 1. Örneklem Belirleme Süreci

Çalışma ve Kontrol Grubu' ndaki katılımcılara dair kişisel bilgiler tablolar aşağıda tanılarda detaylı olarak verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Grubuna Göre Cinsiyet Durumunun Karşılaştırılması

		Çalışma Grubu (N=20)		Kontrol Grubu (N=20)	
		n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	12	60.0	8	40.0
	Erkek	8	40.0	12	60.0

Tablo 2 incelendiğinde Çalışma Grubu'ndaki öğrencilerin %60.0'ının kız ve Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin %60.0'ının erkek olduğu görülmüştür. Böylece örneklemin cinsiyet değişkeni açısından heterojen bir dağılıma sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Öğrencilerin Grubuna Göre Geçen Dönem Not Ortalamasının Karşılaştırılması

			Çalışma Grubu (N=20)		Kontrol Grubu (N=20)	
			n	%	n	%
Geçen Dönem Not Ortalaması		50-60	1	5.0	2	10.0
		60-70	4	20.0	4	20.0
		70-80	4	20.0	3	15.0
		80-90	6	30.0	2	10.0
		90-100	5	25.0	9	45.0

Tablo 3 incelendiğinde Çalışma Grubu'ndaki öğrencilerin %30.0'unun geçen dönem not ortalaması 80-90 ve Kontrol Grubu'nda yer alan öğrencilerin %45.0'inin geçen dönem not ortalaması 90-100 arasında olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçla öğrencilerin not ortalamaları faktörü açısından benzerlik sergilediği söylenebilir.

Tablo 4. Öğrencilerin Grubuna Göre Anne Eğitim Durumunun Karşılaştırılması

			Çalışma Grubu (N=20)		Kontrol Grubu (N=20)	
			n	%	n	%
Anne Eğitim Durumu	Okur-yazar Değil		-	-	1	5.0
	Okur-yazar	İlkokul	2	10.0	3	15.0
		Ortaokul	4	20.0	10	50.0
		Lise	4	20.0	4	20.0
		Üniversite	5	25.0	1	5.0
		Lisansüstü	2	10.0	1	5.0
			3	15.0	-	-

Tablo 4'teki frekans analizine göre; Çalışma Grubu'nda bulunan öğrencilerin %25.0'inin annesinin lise mezunu olduğu ve Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin %50.0'sinin annesinin ilkokul mezunu olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Grubuna Göre Baba Eğitim Durumunun Karşılaştırılması

			Çalışma Grubu (N=20)		Kontrol Grubu (N=20)	
			n	%	n	%
Baba Eğitim Durumu	Okur-yazar		1	5.0	3	15.0
	İlkokul		3	15.0	7	35.0
Baba Eğitim Durumu	Ortaokul		6	30.0	3	15.0
Baba Eğitim Durumu	Lise		9	45.0	6	30.0
Baba Eğitim Durumu	Üniversite		1	5.0	1	5.0

Tablo 5 incelendiğinde Çalışma Grubu'nda bulunan öğrencilerin %45.0'inin babasının lise mezunu olduğu ve Kontrol Grubu'nda bulunan öğrencilerin %35.0'inin babasının ilkokul mezunu olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Grubuna Göre Kardeş Sayısının Karşılaştırılması

		Çalışma Grubu (N=20)		Kontrol Grubu (N=20)	
		n	%	n	%
Kardeş Sayısı	3 ve Altı	13	65.0	15	75.0
	4-6	7	35.0	3	15.0
	7-9	0	0.0	2	10.0

Tablo 6. incelendiğinde Çalışma Grubu'ndaki öğrencilerin %65.0'inin 3 ve altında kardeşinin olduğu ve Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin %75.0'inin 3 ve altınında kardeşinin olduğu belirlenmiştir. Böylece Çalışma ve Kontrol grubundaki öğrencilerin kardeş sayısı faktörü açısından benzer nitelikte olduğu söylenebilir.

Tablo 7. Öğrencilerin Grubuna Göre Aylık Gelir Durumunun Karşılaştırılması

		Çalışma Grubu (N=20)		Kontrol Grubu (N=20)	
		n	%	n	%
Aylık Gelir	1000 ve Altı	-	-	3	15.0
	1001-2000	4	20.0	6	30.0
	2001-3000	10	50.0	4	20.0
	3001 ve Üstü	6	30.0	7	35.0

Tablo 7. incelendiğinde Çalışma Grubu'ndakilerin %50.0'sinin 2001-3000 TL arasında gelirinin olduğu ve Kontrol Grubu'ndakilerin %35.0'inin 3001 ve üstü gelirinin olduğu belirlenmiştir. Gelir dağılımı değişkeni açısından öğrencilerin yakın sosyaekonomik düzeyde olduğu söylenebilir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada öncelikle katılımcıların kişisel bilgileri ile ilgili bilgi edinmek amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” hazırlanmış; katılımcıların iletişim becerileri düzeyini tespit etmek için “İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu [KBF]

Katılımcıların cinsiyet, kardeş sayısı, ebeveynlerin eğitim durumu, aylık gelir, okul başarı puanı gibi kişi hakkındaki özel bilgileri öğrenmek amacıyla kullanılmıştır. Bu çalışma

için kullanılan kişisel bilgi formu, araştırmanın cevabını aradığı birtakım bilgilere ulaşmak için benzer çalışmalarda kullanılan kişisel bilgi formları örnek alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği [İBDÖ]

Katılımcıların iletişim becerileri düzeyini ölçmek için İBDÖ kullanılmıştır. Bu çalışmada kullanılan İBDÖ Korkut (1996) tarafından ilkin lise düzeyi için geliştirilmiştir. İBDÖ 5' li Likert tipi bir ölçektir. Bu ölçekte maddeler birden beşe doğru derecelendirilmiştir. Bu maddelerde “her zaman” 5, “sıklıkla” 4, “bazen” 3, “nadiren” 2 ve “hiçbir zaman” 1 ile ifade edilmektedir. Ölçek toplamda 25 maddeden oluşmakta ve dört faktörlü olarak tanımlanmaktadır. İlk faktör İletişim İlkeleri ve Temel İletişim Becerileri (İİTİ), ikinci faktör Kendini İfade Etme (KİE), üçüncü faktör Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim (EDSOİ) ve dördüncü faktör İletişim Kurmaya İsteklilik (İKİ) olarak ayrılmaktadır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır ve alınabilecek en yüksek puan 125, en düşük puan 25' tir. Toplam puan ne kadar fazlaysa kişi kendini iletişim becerileri konusunda o kadar başarılı algılayacaktır (Korkut, 1996).

İBDÖ' nin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları; Korkut Owen ve Bugay (2014) tarafından üniversite ve Özbalta (2018) tarafından ortaöğretim öğrencilerine yönelik olarak yeniden yapılmıştır. Her iki çalışmada da İBDÖ' nin yeterli geçerlik ve güvenirlik değerlerine sahip olduğu ortaya konmuştur.

Çatalkaya (2019), İBDÖ' nin ortaokul uygulanmasında geçerlik ve güvenirlik için pilot uygulama yapmıştır. Ölçeğin güvenirlik çalışmaları kapsamında Cronbach Alfa değeri .996 ve maddelerin toplam korelasyonları .840 ile .997 arasında bulunmuştur. Madde toplam korelasyon değeri .30 ve üstü olduğundan madde ayırt edicilik düzeyinin yüksek olduğu söylenebilmektedir (McMillan & Schumacher, 2010). Ortaokul öğrencileri uygulamasında elde edilen bu sonuçlar ölçek maddelerinin geçerliğinin yüksek olduğu, ölçmek istediği değişken açısından katılımcıları ayırt edebildiği anlamını taşımaktadır. Ayrıca ölçeğin iç tutarlığına ilişkin maddelerin alpha değerleri .992, Spearman Brown katsayısı .995 ve Guttman split half kat sayısı ise .994 olarak bulunmuştur. İç güvenirlik için iki yarı güvenirlik analizi sonucu yapılmıştır ve iç güvenirliğin yüksek olduğu ortaya konmuştur. Özetle ölçeğin ortaokul düzeyine uygulanışında güvenirlik çalışmaları kapsamında Cronbach Alfa katsayısına, madde analizine ve iki yarı test güvenirliğine bakılmış, yapı geçerliliği içinse faktör analizi yapılmıştır. Sonuçlar İBDÖ' nin ortaokul düzeyinde kullanılabileceğine göstermiştir.

Köksal ve Çöğmen (2018) tarafından İBDÖ' nin ortaokullarda kullanıldığı başka bir çalışmada ölçeğin yapı geçerliğini test etmek için açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Sonuçlar İBDÖ' nin ortaokul düzeyinde kullanılabileceği bir kez daha kanıtlanmıştır. Bu çalışmada kullanılan İBDÖ' ye Sarı (2019)' ın yüksek lisans tezi eklerinden ulaşılmıştır.

Süreç

Araştırmada çalışma gruplarında yer alan bireylere 6 oturumluk Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma uygulanmıştır. Kontrol grubundaki bireylere ise araştırma süresince herhangi bir uygulama yapılmamıştır. Her oturum 15 dakikalık aralar verilerek 120 dk. içinde tamamlanmıştır. Bu çalışma bir süreçten oluşması, bireye dönük hayat sorunlarıyla mücadele stratejilerini öğretme gibi öğeler barındırması açısından psikolojik danışmanın ilkelerine uygun bir şekilde yürütülmüştür.

1. Oturum/ 11.04.2021

İlk oturumdur ve bu oturumla süreç başlatılmıştır. Sürece yönelik bir yapılandırma oturumu gerçekleştirilmiştir. Sürece dair katılımcılara bilgi verilmiştir. Katılımcılara uygulamanın 11.04.2021 tarihi Pazar günü itibariyle ilk oturumunun başladığı ve bunu takip eden 5 hafta boyunca her Pazar günü devam edeceği bilgisi verilmiştir. Uygulamanın 16.05.2021 Pazar günü sona ereceği belirtilmiştir. Uygulamanın zoom programı kullanılarak yapılacağı, katılımcılara her hafta yeni bir film veya videonun izletileceği ardından filmin/videonun içerisindeki iletişim becerilerine dair değerlendirmeye oturumun sonlandırılacağı belirtilmiştir. Katılımcılara oturumdan önce oturumun içeriğine yönelik ön bilgilendirmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Oturum esnasında katılımcıların içeriğe odaklanabilmesi için gürültüsüz bir ortamda ve dikkat dağınıklığına sebep olacak uyarıcılardan kaçınmaları önerilmiştir. Film/Video içeriği izlendiği esnada uygulayıcı tarafından gerek görülmedikçe mikrofonların kapalı tutulacağı belirtilmiştir. Uygulamanın en çok bir mola verilerek 40' ar dakikalık iki etütte tamamlanacağı belirtilmiştir. Katılımcılarla tanışılmış ve katılımcıların sürece yönelik soruları cevaplandırılmıştır.

Oturum “Ön yargı ve Dikkatsizlik Üzerine Animasyon/ Kısa Film” izlenerek başlamıştır. Böylece katılımcıların sürece yönelik ilgisinin arttığı gözlenmiştir. Katılımcılardan izledikleri kısa filmin ana fikri üzerine yoğunlaşmaları istenmiştir. Katılımcılar kısa filmin isminden habersiz olmalarına rağmen anlatılmak istenen asıl fikrin “ön yargı” olduğunu belirtmiştir. Kısa filmde yer alan yanlış anlaşma durumunun oluşmaması için sözlü ve açık bir iletişime geçmenin gerekliliği vurgulanmıştır.

Kısa Filmin Konusu

“Tren istasyonundaki otomattan bisküvi almak isteyen yaşlı kadın otomatla zorlu bir mücadeleden sonra bisküviyi almayı başarır. Ardından treni beklemek için dik saçlı, salaş giyimli ve kulaklıkla son ses müzik dinleyen bir gencin oturduğu bankta oturur. Treni beklerken bisküvisini atıştırıp gazetesini okumak ister. Fakat o sırada yanında oturan genç adamın kendi bisküvisine dadandığını görür. Bu durum kadını çok öfkelenendir. Adam bisküviyi umarsız bir şekilde yemeye devam ettikçe kadının öfkesi de artmaktadır. Adama kızar, bağırır, çığlık atar ve en son bisküviyi un ufak parçalanana kadar elinde sıkar. Adam kulaklığını çıkararak olan biteni anlamaya çalışır kadın hiçbir şey söylememekte ısrarcı davranıp kızgınlığını farklı şekillerde yansıtır. Adam ise bütün bu olan bitenlere anlam verememektedir ve kulaklığı takıp telefonuyla ilgilenmeye devam etmektedir. Tam da bu sırada kadının beklediği tren istasyona varır ve kadın trene biner. Trene bindikten sonra öfkesi devam etmektedir. Pencereden adamı görünce perdeyi yüzüne kapatır. Ardından bileti gelip kadının biletini görmek ister bileti tekrar çantaya koymak isteyen kadın çantasındaki açılmamış bisküvi paketini görünce kısa süreli bir şok yaşar. Sonrasında yavaş yavaş anlamlandırır olayları, bisküvinin adama ait olduğunu kavrar ve aslında bir başkasının bisküvisini izinsiz yediğini fark eder. Pencereyi tekrar açar, yüzünü bir gülümseme alır tren istasyondan ayrılır.”

Kısa film izlendikten sonra katılımcılara “İletişim, İletişim Öğeleri, Kişilerarası İletişim, İletişim Türleri, İletişim Engelleri, İletişim Becerileri ve Sağlıklı İletişim İçin Öneriler” konulu slayt gösterisi kullanılarak sunum yapılmıştır. Slayt gösterisinden yola çıkarak katılımcılara “Empati nedir ve neden önemlidir, sempati ve empati arasındaki farklar nelerdir, ben dilinin kullanımı neden önemlidir” gibi iletişim konulu sorular sorulmuştur. Böylece katılımcıların sağlıklı iletişimle ilgili beyin fırtınası yapmaları sağlanarak sürece aktif katılımları sağlanmıştır.

İletişim ile ilgili yapılan sunumun pekiştirilmesi için sırasıyla “İletişim Becerileri ve İletişim Engelleri” adlı kısa videolar izlenmiştir. Ardından katılımcıların kendi hayatlarında karşılaştıkları iletişim engelleri üzerine düşünceleri için kısa bir süre tanınmış ve gönüllü olan katılımcıların bu deneyimlerini paylaşmaları istenmiştir. İlk oturum, oturumun genel bir özeti yapılarak sonlandırılmıştır. Esenlikler dilenmiştir.

2. Oturum/ 18.04.2021

Katılımcılara iyi dilekler sunulduktan sonra önceki oturuma dair hatırlatmalar yapılarak birinci oturum özetlenmiştir. Katılımcılardan geride kalan bir hafta boyunca karşılaştıkları iletişim engellerini ve bunlara karşı kullandıkları iletişim becerilerini aktarmaları istenmiştir.

Ardından bu oturum için planlanan “Mucize/Wonder” filminin ana fikrine zarar gelmeden kısaltılmış hali izlenmiştir. Film katılımcılara duraklatılarak ve özetlemeler yapılarak izletilmiştir. Film izlendikten sonra katılımcılar filme dair duygu ve düşüncelerini dile getirmiştir.

Filmin Konusu

“10 yaşında bir çocuk olan Auggie Pullman dört kişilik bir ailenin son çocuğudur. Auggie, tıbbi bir yüz deformasyonuna sahiptir. Auggie beşinci sınıfa kadar annesinin öğreticiliğinde evde eğitim görmüştür ve dışarıyla ilişkisini çoğunlukla bir kask aracılığıyla kurmuştur. Ancak ailesi sosyal hayattan izole olmaması için Auggie’ yi okula kaydetmeye karar verir. Yeni bir ortama girmek Auggie için sıradan çocuklara kıyasla çok daha zor olmaktadır. Okul yılı başlamadan önce Auggie’ nin okula uyum sürecini kolaylaştırmak amacıyla aynı okulda öğrenim gören üç arkadaşı tarafından Auggie’ye uyum programı yapılır.

Okul başladığında Auggie dışlanır, ancak kısa süre sonra uyum programında ona yakın davranan Jack ile arkadaşlık kurar. Fakat yine de birçok dezavantajlı durum ve zorbalıkla karşı karşıya kalmaktadır. Auggie, Cadılar Bayramı’ nda giyilen kostümün sağladığı “fark edilmezlik” sayesinde dışarıya kendinden emin ve mutlu bir şekilde çıkmaktadır. Ardından sınıfına girdiğinde kendisini tanımayan Jack’ in sınıf arkadaşlarıyla birlikte kendiyi dalga geçtiğini duyar. Okulda anlaşıldığını ve sevildiğini hissettiği tek arkadaşı Jack’ in aslında kendini sevmediğini düşünmeye başlar. Eve gidip bu durumu geneller bir daha hiç kimsenin kendisini sevmeyeceğini düşünür.

Summer adlı bir öğrenci Auggie ile iletişim kurmak ister ve onunla arkadaş olur. Summer, Jack ile Auggie’nin barışmasını sağlar. Auggie’ nin bilim dersinde gösterdiği başarının etkisiyle popülerliği artar. Özellikle Jack’ le bilim fuarını kazandıktan sonra daha görünür hale gelmiştir. Sonuçta Auggie okul yılı boyunca gösterdiği güç ve cesaret nedeniyle bir madalya kazanır ve mezuniyet töreninde anlamlı bir konuşma yapar. Böylece zorlu da olsa bir sürecin üstesinden gelmiş olur.”

Film izletildikten sonra filmde kullanılan iletişim engelleri katılımcıların aktif katılımı sağlanarak tartışılmıştır. Bu tartışma sonucunda fiziksel görünüm, kişisel farklılıklar, eğitim farklılıkları, kültürel farklılıklar, ekonomik farklılıklar gibi iletişim engeli yaratabilecek durumların varlığı belirtilmiştir. Filmin başkahramanının fiziksel görünüşündeki farklılıktan kaynaklı toplumun ön yargıları ve iletişim kurmalarını engelleyen birtakım faktörlerin etkileri belirtilmiştir.

Katılımcılarla birlikte filmdeki olumsuz davranışlar üzerine beyin fırtınası yapılmıştır. Bu olumsuz davranışlara alternatif olarak olumlu davranışların neler olabileceği tartışılmıştır. Bu tartışma sonucunda fiziksel görünüm ve ekonomi kökenli farklılaşmaların bireyin kişiliğine yönelik iyi/kötü gibi bir damgalamaya gidilmemesi gerektiği anlaşılmıştır. Bireyleri tanıyabilmek için öncelikle iletişim başlatmanın zorunlu olduğu anlaşılmıştır. Bireysel farklılıklara saygı konusunda katılımcılara yeni ufuklar sunmuştur.

Oturum katılımcılara iyi dilekler sunularak sonlandırılmıştır.

3. Oturum/ 25.04.2021

Oturuma başlamadan önce geçen önceki oturum özetlenmiştir. Ardından bu haftanın filmi olan “Inside Out/Ters Yüz” filminin özünü değiştirmeden kısaltılmış hali katılımcılarla izlenmiştir.

Filmin Konusu

“Ülkenin kırsal kesiminde ailesiyle beraber yaşayan Riley hayatından çok memnundur. Riley'in zihninde Neşe, Üzüntü, Korku, Öfke ve Tiksinti olmak üzere beş temel duygu yaşamaktadır. Riley'in hayatını onun zihnindeki duygular yönlendirir. Bu duygulardan komuta merkezinde olan çoğunlukla Neşe'dir. Bu sayede Riley' in çoğunlukla hayatı yolundadır.

Riley 11 yaşına geldiğinde ailesiyle beraber farklı bir yere taşınır. Eski eşyaları henüz yeni evlerine ulaşmadığından ve çeşitli sebeplerden Riley evi beğenmemiştir. Ayrıca babasının işinden dolayı sık sık kendisinden uzak kalması onu mutsuz etmeye başlamıştır. Riley bu halleri yaşarken Neşe durumu hep düzeltmeye çalışmakta ve Üzüntü'nün Riley'in duygularını etkilemesine engellemeye çalışmaktadır. Fakat ne oldursa Üzüntü birden kumanda merkezi ele geçirir ve Riley' in hüzünlü olmasına sebep olur. Neşe olayları kontrol altına almaya çalışırken Üzüntü'yle birlikte beynin uzak bölgelerine sürüklenir. Dolayısıyla sadece Korku, Öfke ve Tiksinti duygularıyla baş başa kalır ve yaşantısında bu duygularla baş etmeye çalışır.

Riley hokey ligine kayıt olur. Fakat Neşe duygusu eksik olduğu için hatıraları zedelenir ve hokeyde eskisi gibi başarılı olamaz sonuçta hokeyi bırakır. Artık iyice karamsar olan Riley tek başına eskiden yaşadıkları yere gitme kararı alır. Beyin merkezinde Neşe yokken işler epeyce karışmıştır. Sonunda Neşe bir şekilde Üzüntü'yü alıp geri dönmeyi başarır. Üzüntü Riley'in kumanda merkezine dokunarak onu otobüsten indirir. Riley akşam vakti evine döner. Ailesi endişelenmiştir, onlara sarılıp ağlar. Ertesi gün Riley hokey maçında

gösterdiği başarıyla tekrar mutlu olmaya başlar. Neşe yeniden komuta merkezini yönetmeye başlar ve Riley’ in hayatı eski düzenine kavuşur”

Filmin konusundan yola çıkılarak katılımcılara duygunun ne olduğu, duyguların önemi, kişiyi nasıl etkilediği ve duyguların iletişim kurmada nasıl bir rol oynadığı sorulmuştur. Katılımcılar duygu kontrolünün sağlıklı bir şekilde yapılmaması halinde yaşanan herhangi bir olayda duygusallığın mantıklı düşünmenin önüne geçebileceğini ve bireyde öfke kontrolü kaybetme gibi durumlara yol açabileceğini belirtmiştir. Ayrıca Neşe dışındaki duyguların bireyi iletişim kurmaktan kaçınmaya sürükleyebileceğini belirtmişlerdir. Neşenin olumlu davranış geliştirme yönünde ve sağlıklı iletişim becerilerinin geliştirilmesindeki öneminden söz edilmiştir.

Sürekli bir üzüntü duygusunun bireyi sağlıklı karar vermede kötü etkileyebileceğinin ve iletişim kurarken bireyi geriye çekebileceği üzerine konuşulmuştur. Filmde Neşe dışındaki duygular kontrolü ele geçirdiğinde bireyde ani tepkilerin, sürekli bir hüznün, tepkisel yaklaşmanın, bağırmanın yaşandığı gözlenmiştir. Bu davranışların iletişim engelleri oluşturduğunu ve sonuçta kişilerarası ilişkileri zayıflattığı, aile ve arkadaş ilişkilerini zedelediği görülmüştür.

Duyguların hepsinin başlı başına çok önemli olduğu ve hayatımızın ayrılmaz parçaları olduğu anlaşılmıştır. Fakat korku, öfke, tiksinti ve üzüntü halinin bireyi karamsar ve olumsuz bir ruh haline sokma potansiyeli taşıdığı belirtilmiştir. Böylece sürekli bu ruh halinde olan kişilerin sağlıklı iletişim kurmada sıkıntılar yaşayabileceği belirtilmiştir. Ayrıca iletişim kurarken bu duygularla hareket edilmesinin bireyin mantıklı düşünmesini engelleyebileceği anlaşılmıştır. Duygular doğru kullanılmadığında ve kontrol altına alınmadığında (örneğin öfke kontrolü sağlanmadığında bireyin saldırganlığa başvurması gibi, korku kontrolü sağlanmadığında bireyin iletişimi başlatmaması gibi) kişiler ilişkilerinde çeşitli sorunlar yaşar. Bunun sebebi kişinin iletişimi hiç başlatamamış olması, yanlış sürdürmesi, sağlıksız bir iletişim kurması ya da iletişimi koparmasıdır.

Oturum iyi dilekler sunularak sonlandırılmıştır.

4. Oturum/ 02.05.2021

Önceki oturuma dönük özet bir değerlendirme yapıldıktan sonra bu haftanın filmi olan Finding Dory/Kayıp Balık Dori filmi tanıtılmıştır. Katılımcılara filmdeki ilişki ağları ve bu ilişkilerin iletişim biçimlerine dikkat etmeleri gerektiği uyarısı yapılmıştır.

Filmin Konusu

“Filmin kahramanı 10 saniyede bir hafızası sıfırlanan balık Dori’dır. Dori ailesiyle mutlu bir şekilde yaşarken bir gün kaybolur. Hatırladığı tek şey bir zamanlar bir ailesi olduğu ama şimdi onları bir şekilde kaybettiğidir. Bu bilgi onu ailesini bulmak için motive eder. Ailesine yalnız ulaşması mümkün olmadığı için arkadaşları ona eşlik eder. Yol boyunca hem çeşitli maceralarla karşılaşır hem de arkadaşlık ve aile ilişkileri, koşulsuz sevgi, güven ve kararlılık gibi konularda mesajlar verir. Ayrıca ailesinin Dori’yi bulmak için sarf ettikleri çaba ve bulacaklarına dair inançlarını yitirmemiş olması ailedeki koşulsuz sevgi ve güven hakkında öğretici bilgiler sunar.”

Katılımcılara filmin ana konusunun ne olduğu sorulmuştur. Katılımcılardan bazıları, arkadaş edinme, bireysel farklılıklara saygı, Dori’nin iletişim becerileri, Dori’nin ailesini bulmadaki kararlılığı, aile ilişkileri, koşulsuz sevgi ve güven olduğunu söylemiştir.

Başkahraman Dori’ nin tutumları ve iletişim kurarken kırıncı sözcüklerden kaçınması, iletişim kurarken lütfen gibi sihirli sözcüklerden faydalanması katılımcılar için olumlu davranış geliştirmede örnek oluşturmuştur.

Hayatta çeşitli aksiliklerle karşılaşabileceğimiz fakat önemli olanın bu aksilikleri doğru şekilde analiz ettikten sonra çözüme kavuşturmak olduğu vurgusu yapılmıştır. Ayrıca Dori gibi her şeyi unutan biriyle yaşarken nasıl iletişim kurmamız gerektiği bu noktada iletişim kurmadaki en büyük faktörlerden birinin sabır olduğu ortaya çıkmıştır. Dori’ nin özel durumundan (hafıza kaybı) yola çıkarak kendi hayatımızda karşılaştığımız farklı sorunlar yaşayan insanlarla iletişim kurarken dikkat etmemiz gerekenler üzerine bir tartışma yapılmıştır.

Oturum esenlikler dilenerek sonlandırılmıştır.

5. Oturum/ 09.05.2021

Önceki oturum özetlenmiştir. Geçen hafta içinde arkadaşlık ilişkileri, aile ilişkileri, olumlu davranış geliştirme yönünden ne tür durumların yaşandığına dönük soru cevap yapılmıştır.

Beşinci oturum için belirlenen Charlie’ nin Çikolata Fabrikası filmi ana temalar atlanmadan kısaltılarak izletilmiştir. Filmde yer alan çeşitli olumsuz davranış biçimlerinin bireylerin iletişim becerileri önünde engel oluşturması konuşulmuştur. Ayrıca aile içi ilişki, sevgi ve dayanışmanın önemi anlaşılmıştır.

Filmin Konusu

“Charlie dar gelirli geniş bir ailenin küçük çocuğudur. Tüm dünya ve Charlie, çikolata fabrikasıyla zengin olmuş Willy Wonka’nın esrarengiz ve yıllardır kapalı olan fabrikasını

merak etmektedir. Bir gün Willy Wonka 5 ikolata ambalajının içine altın bilet yerleştirir. Altın biletleri bulan 5 ocuk fabrikaya girme hakkını kazanacak ayrıca bu çocuklardan biri büyük bir ödülün de sahibi olacaktır. Charlie ikolata alamayacak kadar fakir olmalarına rağmen bir şekilde bykbabasıyla birlikte fabrikaya girer. Onun dışında dört ocuk daha altın bileti bulur ve fabrikaya girmeye hak kazanır. Çocuklardan biri fabrikadaki her şeyi ister, çok şımarıktır ve zengindir. Başka biri televizyon bağımlısı bir oğlandı, Violet isimli kız sakız delisi ve hırslıdır, Augustust ise ağgzl her şeyi yemek isteyen bir çocuktur. Charlie diğer çocuklara göre daha akıllı, sakın ve tokgzldr.

Çocuklar fabrikayı gezerken zaaflarına yenik düşüp birer birer fabrikadan ayrılmak zorunda kalır. Geriye bir tek Charlie kalır. Wonka Charlie'ye ödül olarak fabrikaya sahip olmayı teklif eder ancak bunun için bir koşul ne sürer, Charlie' den ailesini bırakıp yalnız başına fabrikaya yerleşmesini ister. Charlie aile ilişkileri kuvvetli bir ocuk olduğu için teklifi hiç düşünmeden reddeder. Wonka' nın ailesiyle ilişkisi yüzeysel ve aile gibi değerler konusunda umursamaz olduğu için Charlie' nin bu teklifi ret etmesine çok şaşırır. Bu olaylardan sonra Wonka'nın çikolataları artık eskisi kadar güzel olmaz ve Wonka iflas etmeye başlar. Charlie'nin babası ise daha iyi bir iş sahibi olmuş ve yüksek bir maaş almaya başlamıştır. Charlie bir gün Wonka'yla karşılaşır ve Wonka'nın ailesiyle arasının düzelmesini sağlar.”

Katılımcılara filmdeki olumlu ve olumsuz davranışlar üzerinde sorular sorulmuştur. Ağgzllk, bağımlılık, paragzlk gibi olumsuz davranışlar tespit edilerek bu davranışların insanların hayatında yarattığı olumsuz sonuçlar üzerinde bir tartışma yapılmıştır. Tokgzl olmanın Chalie'ye ne tür kazançlar sağladığı katılımcılar tarafından ifade edilmiştir.

Bu filmle özellikle aile içi ilişkilerin önemi belirtilmiştir. Bununla ilintili olarak sevgi, dayanışma, paylaşma gibi değerlerin önemi anlaşılmıştır. Ayrıca iletişimin temel ögelerinden olan mesajın alıcıya ulaşmasında yaşanan eksikliklerin yarattığı iletişim kopukluğu fark edilmiştir ve olası farklı senaryolar katılımcılar tarafından beyin fırtınası yöntemiyle tespit edilmiştir.

6. Son Oturum/16.05.2021

Katılımcılara yönelik iyi dileklerle son oturum başlatılmıştır ve geçen hafta gerçekleştirilen oturum özetlenmiştir. Bu hafta gerçekleştirilen oturumun son oturum olduğu belirtilmiş ve oturum akışına yönelik bilgi verilmiştir. Bu oturum için öncelikle bireysel farklılıkları konu alan “Float” kısa filmi izletilmiştir. Ardından katılımcılardan filmin içeriğine dair konuşmak isteyenlere söz hakkı tanınmıştır.

Kısa Filmin Konusu

“Bahçede babasıyla oynayan bir bebeğin aniden uçma davranışı sergilediği görülür. Bu durumu ilkin sevinçle karşılayan çevredekilerin yargılayan tutumları yüzünden baba kısa süre içinde bebeği eve hapsetmeye çalışır. Kısa filmde bebeğin gelişerek çocuğa dönüşmesi ve babanın bu zorlu süreci kontrol altına alıp baskılamaya çalışmasını görürüz. Baba bütün önlemleri alarak çocuğu dışarı çıkarırken çocuğun parkın içine girmesini engelleyemez. Ardından çocuğun parkı birbirine katması ve babasının zorla müdahalesini görürüz. Ve orada çocuğa bağırarak neden sadece sıradan normal bir çocuk değilsin diye bağırışını görürüz. Bunun üzerine çocuğun kendiliğinden yere indiğini ve ağladığını görürüz. Ardından babasının ona sarıldığını ve yeniden uçmasını teşvik edercesine salıncakta salladığını görürüz. Teşvikler amacına ulaşır ve çocuk yine uçmaya başlar. Ama babası bu kez kızmaz ve hatta onunla beraber oynamaya başlar.”

Filmdeki karakterin toplum nezdinde dezavantajlı bir konuma sahip olduğu ve bu dezavantajın insanlar tarafından kabulünde bir sıkıntı yaşandığı belirtilmiştir. Toplumun kendi belirlediği normalleri benimsemesi ve aksi olan kişilerin ötekileştirilmesi dolayısıyla toplumun ve bireylerin herkesin aynı şekilde olmasını ve bu yönde davranmaları gerektiğini istedikleri dile getirilmiştir. Bu açıdan yaklaşıldığında farklı olan bireye yönelik ön yargılar oluşturulup ona yönelik kurulan iletişimlerde engellerin çıktığı belirtilmiştir. Örneğin filmde insanların bebeğe ve babasına yönelik dışlayıcı tutumları iletişim engeli yaratmış ve kişilerarası çatışmaya neden olmuştur. Dolayısıyla toplumdan soyutlanmalarına neden olmuştur. Bu türden iletişim engeli yaratan genel durumlarla ilgili konuşulmuş ve bu iletişim engelinin önüne geçecek olumlu ve doğru iletişim becerileri üzerine tartışılmıştır.

Ardından konuyla ilgili slayt gösterisinden destek alınarak etkili iletişim becerilerine yönelik seminer çalışması yapılmıştır.

Sunu çalışmasından sonra “Kırmızı Balon(Le Ballon Rouge)” adlı kısa film izlenmiştir. Film izleme esnasında katılımcılara filme dair bilgiler verilmiştir. İyi arkadaş özellikleri, şiddetin önlenabilirliği, iletişim becerilerinin arkadaş edinmedeki önemi konulu sorular sorularak (Siz arkadaşınızı nasıl seçersiniz ve bir arkadaş seçiminde önemli olan kriterler nelerdir gibi) katılımcılardan cevaplamaları istenmiştir. Bu soruların ardından katılımcıların ortak ve çoğunluk cevaplarının iyi/olumlu özellikler olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca bu beklenen davranışların olası geliştirici iletişim becerileri yaratacağı üzerinde tartışılmıştır.

Katılımcılardan biri şiddetin sebeplerinden birinin farklı düşüncelere tahammülsüzlük olduğunu belirtmiştir. Başka bir katılımcı olaya müdahalede eksik ve yanlış bir tercih

olduğunu belirtmiştir. Bir olaya müdahale ederken öncelikle konuşma, tartışma gibi sözlü iletişime girmek gerektiği ve konu üzerinde bir uzlaşmaya varılması gerektiği belirtilmiştir. Bunlara başvurulmadığı takdirde insanlar öfke kontrolünü sağlayamayıp şiddete başvurabilmektedir. Bu oturum için uygulayıcı tarafından genel bir değerlendirme yapılmıştır. Olumlu davranış geliştirme, ön yargı, öfke kontrolü, sağlıklı iletişim becerilerinin faydaları, arkadaş seçimi gibi konular özelinde katılımcıların söyledikleri içerik yansıtma yöntemiyle yeniden pekiştirilmiş ve olumlu düşüncenin kalıcılığı arttırılmak istenmiştir.

Ardından katılımcılar son oturuma ve genel olarak uygulamaya yönelik duygu ve düşüncelerini belirtmiştir. Katılımcılar sürece dair keyifli vakit geçirdiklerini belirtmiştir. Sınav öğrencisi olmalarının bu durumda bir dezavantajdan ziyade avantaj yarattığı üzerine konuşmuştur. Her gün yaşanan sınav stresi vs. gibi durumlardan bu vesileyle bir nebze de olsa uzaklaşabildiklerini belirtmişlerdir.

Verilerin Analizi

Bu çalışma için veriler, çalışma grubuna İBDÖ' nün uygulanmasından elde edilmiştir. Grupların demografik özellikleri için betimsel değerler bulunmuştur. Çalışmanın bağımsız değişkeni Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma ve bağımlı değişkeni İletişim Becerileri' dir. Bu çalışmadaki iki grup arasında çeşitli etkileşimler için verilerin analizinde bağlantısız örneklem t testi ve bağlantılı örneklem t testi ve tekrarlanmış ölçümler için varyans analizi de kullanılmıştır (Sipahi vd., 2013). Bu çalışmadaki bütün veriler SPSS 22.00 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmacı Rolü

Bu çalışmada araştırmacı uygulama öncesinde katılımcılara ön hazırlık amacıyla gerekli bilgilendirmeleri yapmıştır. Uygulamadan sonra katılımcıların uyarıcı üzerine tartışmasını sağlamıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Bu çalışmanın niteliğini arttırmak ve ileride benzer çalışmaların yeniden yapılması durumunda tekrarlanabilirlik adına çalışmanın güvenirlilik ve geçerliği önemlidir (Fraenkel vd., 2012).

Güvenirlilik, araştırma sonuçlarının farklı zamanlarda benzer sonuçları vermesidir (Creswell, 2013). Bu çalışmanın iç güvenirliliği için alan yazın taraması ve derlemesi yapılmıştır. Çalışma grubu cinsiyet, akademik başarı başta olmak üzere birçok değişken açısından farklılaşması grubu heterojenleştirmiş ve çalışmanın güvenirliliğini arttırmıştır.

(LeComte & Goetz, 1982). Çalışmada güvenilirlik için filmde geçen ve öğrencilerin bilmediği düşünülen kelimeler hakkında ön bilgiler verilip öğrencilerin hazırbulunuşluğu sağlanmaya çalışılmıştır.

İç geçerlik, çalışmaya uygun araştırma desenlerinin kullanımı olarak kabul edilebilir (Noble & Smith, 2015). Dolayısıyla bu çalışmada kullanılan Eşit Olmayan Gruplar Ön Test-Son Test Deseni' nin bu çalışma için uygun bir yöntem olduğu ve iç geçerliğe katkıda bulunduğu söylenebilir. Bu çalışmanın iç geçerliği için uygulamaya katılım gönüllülük esaslı tutulmuştur.

Benzer konularla ilgili daha önce yapılmış çalışmaların incelenmesi bu çalışma için izlenen yol hakkında fikir sağlarken geçerlik için alınması gereken önlemler hakkında bilgilendirici olmaktadır. Bu çalışmada soru sayısı az olan bir ölçeğin kullanılacak olması çalışmanın geçerliği için alınan bir önlemdir. Veri toplama aracı olan KBF ile İBDÖ tek yaprakta düzenli bir görünüşte sunulmuştur ve çalışmanın amacını ve katılımcıların rolünü detaylandıran yönerge veri toplama aracına konulmuştur. Böylelikle görünüş geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın geçerliğinin artması için uygulama yapılmadan önce yönerge sesli bir şekilde katılımcılara okunmuş ve gerekli yerlerde açıklamalar yapılmıştır (Csikszentmihalyi & Larson, 2014). Ayrıca puanlama yapılırken boş bırakılan ve bir soru için birden çok şık işaretlenen maddeler için veri girilmemiştir. Puanlayıcı yanlılığını engellemek ve puanlayıcı objektifliğini korumak için akran kontrolüyle verilerin doğru girişi sağlanmış ve sonuçlar akran değerlendirilmesine tabi tutulmuştur. Son olarak bu çalışmada sürecin ve oturum içeriklerinin detaylandırılmasının çalışmanın geçerliğine katkı sağladığı düşünülmektedir. Ayrıca böylesi bir araştırmada güvenilirlik için yapılan çalışmaların geçerlik için de olumlu etki yaratacağı düşünülmektedir (Csikszentmihalyi & Larson, 2014).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Bu bölümde, grupların öntest puanları arasındaki farklılaşma analiz edilmiştir. Ardından grupların sontest puanları arasındaki farklılaşma incelenmiştir. Son olarak çalışma ve kontrol gruplarının öntest ve sontest puanları karşılaştırılmıştır.

Çalışma ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test/Son Test Ortalama Puanlarına İlişkin Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Çalışma ve Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği ifadelerine verilen cevapların çözümlemeleri incelenmiş olup tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 8. *İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği'ne Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları (Çalışma Grubu)*

Çalışma Grubu	Ön Test			Son Test		
	n	Ort.	SS	n	Ort.	SS
1.Sorunlarını dinlediğim insanlar benim yanımdan rahatlayarak ayrılırlar.	20	3.4	1.1	20	3.9	1.1
2.Düşüncelerimi istediğim zaman anlaşılır biçimde ifade edebilirim.	20	3.7	1.2	20	4.0	1.0
3.Başkalarını bir kasıt aramadan dinlerim.	20	3.8	0.9	20	4.4	0.7
4.Sosyal ilişkide bulunduğum insanları oldukları gibi kabul edebilirim.	20	3.9	1.2	20	4.3	0.7
5- İnsanların önemli ve değerli olduklarını düşünürüm.	20	4.1	0.8	20	4.2	1.1
6- Birisiyle ilgili bir karara ulaşmadan önce onunla ilgili gözlemlerimi gözden geçiririm.	20	4.0	0.9	20	4.3	0.7
7-İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırırım.	20	3.8	0.9	20	4.2	0.8
8- İnsanlara karşı sıcak bir ilgi duyarım.	20	3.6	1.1	20	4.3	0.5
9- İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.	20	4.4	0.6	20	4.6	0.6
10- Olaylara değişik açılardan bakabilirim.	20	3.9	0.9	20	4.0	0.8
11- Düşüncelerimle yaptıklarım birbirleriyle tutarlıdır.	20	3.7	1.0	20	3.6	0.9
12- Düşüncelerimle yaptıklarım birbirleriyle tutarlıdır.	20	3.7	1.1	20	4.2	1.0
13- Kendime ve başkalarına zarar vermeden içimden geldiği gibi davranabilirim.	20	3.4	1.1	20	3.7	1.3
14- Arkadaşlarımla beraberken kendimi rahat hissedirim.	20	4.2	1.1	20	4.5	1.2
15- Yaşadığım olaylardaki coşkuyu her halimle başkalarına iletebilirim.	20	3.4	1.3	20	3.9	1.2

Tablo 8. (devamı)

16- İlişkilerim nasıl geliştiğini ve nereye gittiğini anlamak için düşünmeye zaman ayırıyorum.	20	3.3	1.1	20	4.1	1.0
17- Karşımdakini dinlerken anlamadığım bir ayrıntı olduğunda konunun açığa kavuşması için sorular sorarım.	20	3.7	1.2	20	4.2	1.0
18- Benimle özel olarak konuşmak isteyen bir arkadaşım olduğunda konuyu ayaküstü konuşmamaya özen gösteririm.	20	3.6	1.2	20	4.1	1.1
19- Birisini anlamaya çalışırken sakın bir ses tonuyla konuşurum.	20	4.0	0.9	20	4.0	0.9
20- İlişkilerimi zenginleştiren eğlenceli, keyifli bir yaşam var.	20	4.0	1.2	20	4.3	1.2
21- Birisine bir öneride bulunurken onun öneri vermemi isteyip istemediğine dikkat ederim.	20	3.8	1.1	20	3.8	1.1
22- Birini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım	20	3.9	1.1	20	3.9	1.0
23- İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissederim.	20	3.4	1.1	20	3.6	1.2
24- Bir yakınımın sorunun olduğunda bunu onunla suçlayıcı olmayan bir dille konuşmak için girişimde bulunurum.	20	3.6	1.0	20	3.9	1.2
25- Karşımdakini dinlerken sırf kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan kaçınırım.	20	2.9	1.4	20	3.9	1.2

Tablo 8’de yer alan Çalışma Grubu’ndaki öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği’ne ön testte verdiği cevaplar incelendiğinde; “9- İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.” sorusu ($\bar{X}$ =4.4, SS=0.6) en yüksek ortalamaya sahip soru iken “25- Karşımdakini dinlerken sırf kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan kaçınırım.” sorusu ($\bar{X}$ =2.9, SS=1.4) en düşük ortalamaya sahip sorudur.

Çalışma Grubunda yer alan öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği’ne son testte verdiği cevaplar incelendiğinde; “9- İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.” Sorusu ($\bar{X}$ =4.6, SS=0.6) en yüksek ortalamaya sahip soru iken “11- Düşüncelerimle yaptıklarım birbirleriyle tutarlıdır.” sorusu ($\bar{X}$ =3.6, SS=0.9) en düşük ortalamaya sahip sorudur.

Tablo 9. *İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği'ne Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları (Kontrol Grubu)*

Kontrol Grubu	Ön Test			Son Test		
	n	Ort.	SS	n	Ort.	SS
1- Sorunlarını dinlediğim insanlar benim yanımdan rahatlayarak ayrılırlar.	20	3.6	1.0	20	3.6	0.9
2- Düşüncelerimi istediğim zaman anlaşılır biçimde ifade edebilirim.	20	4.1	0.9	20	4.1	0.9
3- Başkalarını bir kasıt aramadan dinlerim.	20	3.8	1.4	20	3.8	1.4
4- Sosyal ilişkide bulunduğum insanları oldukları gibi kabul edebilirim.	20	4.3	0.8	20	4.2	0.8
5- İnsanların önemli ve değerli olduklarını düşünürüm.	20	4.6	0.4	20	4.5	0.6
6- Birisiyle ilgili bir karara ulaşmadan önce onunla ilgili gözlemlerimi gözden geçiririm.	20	4.2	0.5	20	4.2	0.6
7-İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırırım.	20	4.3	0.8	20	4.1	0.8
8- İnsanlara karşı sıcak bir ilgi duyarım.	20	3.8	1.1	20	3.7	1.0
9- İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.	20	4.2	0.9	20	4.2	1.0
10- Olaylara değişik açılardan bakabilirim.	20	3.6	0.8	20	3.7	0.8
11- Düşüncelerimle yaptıklarım birbirleriyle tutarlıdır.	20	3.9	0.6	20	3.7	0.7
12- İlişkilerimin daha iyiye gitmesi için bana düşenleri yapmaya özen gösteririm.	20	3.5	1.1	20	3.5	1.1
13- Kendime ve başkalarına zarar vermeden içimden geldiği gibi davranabilirim.	20	3.8	0.9	20	3.8	0.9
14- Arkadaşlarımla beraberken kendimi rahat hissedirim.	20	3.9	1.1	20	3.9	1.1
15- Yaşadığım olaylardaki coşkuyu her halimle başkalarına iletebilirim.	20	3.4	1.1	20	3.4	1.1
16- İlişkilerim nasıl geliştiğini ve nereye gittiğini anlamak için düşünmeye zaman ayırırım.	20	3.4	1.0	20	3.3	1.0
17- Karşımdakini dinlerken anlamadığım bir ayrıntı olduğunda konunun açığa kavuşması için sorular sorarım.	20	3.6	1.1	20	3.6	1.1
18- Benimle özel olarak konuşmak isteyen bir arkadaşım olduğunda konuyu ayaküstü konuşmamaya özen gösteririm.	20	3.9	1.1	20	3.80	1.1
19- Birisini anlamaya çalışırken sakın bir ses tonuyla konuşurum.	20	4.0	1.1	20	4.0	1.1
20- İlişkilerimi zenginleştiren eğlenceli, keyifli bir yanım var.	20	3.8	0.9	20	3.8	1.0
21- Birisine bir öneride bulunurken onun öneri vermemi isteyip istemediğine dikkat ederim.	20	3.6	1.1	20	3.6	1.1
22- Birini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım	20	3.7	1.3	20	3.8	1.2
23- İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissedirim.	20	3.7	1.1	20	3.8	0.9
24- Bir yakınımla sorunum olduğunda bunu onunla suçlayıcı olmayan bir dille konuşmak için girişimde bulunurum.	20	4.0	0.8	20	3.9	0.8
25- Karşımdakini dinlerken sırf kendi merakımı gidermek için ona özel sorular sormaktan kaçınırım.	20	3.4	1.4	20	3.4	1.4

Kontrol Grubunda yer alan öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği'ne ön testte verdiği cevaplar incelendiğinde; “5- İnsanların önemli ve değerli olduklarını düşünürüm.” sorusu ($\bar{X}$ =4.6, SS=0.4) en yüksek ortalamaya sahip soru iken “16- İlişkilerim nasıl geliştiğini ve nereye gittiğini anlamak için düşünmeye zaman ayırıyorum.” sorusu ($\bar{X}$ =3.4, SS=1.0) en düşük ortalamaya sahip sorudur.

Kontrol Grubunda yer alan öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği'ne son testte verdiği cevaplar incelendiğinde; “5- İnsanların önemli ve değerli olduklarını düşünürüm.” sorusu ($\bar{X}$ =4.5, SS=0.6) en yüksek ortalamaya sahip soru iken “16- İlişkilerim nasıl geliştiğini ve nereye gittiğini anlamak için düşünmeye zaman ayırıyorum.” sorusu ($\bar{X}$ =3.3, SS=1.0) en düşük ortalamaya sahip sorudur.

Çalışma ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test Ortalama Puanlarına İlişkin Bulgular

Araştırmada öğrencilerin iletişim becerileri değerlendirme ön test ortalama puanlarının çalışma ve kontrol grubuna göre farklılaşması bağımsız örneklem t testi ile incelenmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Ön Test Ortalama Değerleri ile Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Grup	n	$\bar{X}$	SS	t	p
İletişim Becerileri Değerlendirme Ön Test	Çalışma Grubu	20	3.7	.71	-.74	.46
	Kontrol Grubu	20	3.8	.44		
İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler Ön Test	Çalışma Grubu	20	3.5	.78	-.94	.35
	Kontrol Grubu	20	3.7	.49		
Kendini İfade Etme Ön Test	Çalışma Grubu	20	3.8	.76	-.88	.38
	Kontrol Grubu	20	4.0	.57		
Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim Ön Test	Çalışma Grubu	20	3.8	.79	.03	.97
	Kontrol Grubu	20	3.8	.69		
İletişim Kurmaya İsteklilik Ön Test	Çalışma Grubu	20	3.9	.74	-.80	.42
	Kontrol Grubu	20	4.1	.49		

Tablo 10'daki bağımsız örneklem t testi sonuçları incelendiğinde, grupların ön test iletişim becerileri değerlendirme ($t = -0.74$, $p > .05$), iletişim ilkeleri ve temel beceriler ($t = -0.94$, $p > .05$), kendini ifade etme ($t = -0.88$, $p > .05$), etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ($t = 0.03$, $p > .05$) ve iletişim kurmaya isteklilik ($t = -0.80$, $p > .05$) puanları anlamlı bir fark göstermemektedir. Bununla öğrencilerin Çalışma Grubu'nda veya Kontrol Grubu'nda

bulunmalarının, onların iletişim becerileri değerlendirme, iletişim ilkeleri ve temel beceriler, kendini ifade etme, etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim kurmaya isteklilik ön test grup ortalamalarında herhangi bir farklılık yaratmadığını böylece öğrencilerin gruplarına göre iletişim becerileri değerlendirme, , iletişim ilkeleri ve temel beceriler, kendini ifade etme, etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim kurmaya isteklilik ön test puanlarının benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılabilmektedir.

Çalışma ve Kontrol Grubu'ndaki Öğrencilerin Son Test Ortalama Puanlarına Ait Bulgular

Öğrencilerin iletişim becerileri değerlendirme ölçeğinin son testinden aldıkları ortalama puanların Çalışma ve Kontrol Grubu'nda bulunmalarına göre değişkenlik gösterip göstermediği bağımsız örneklem t testi vasıtasıyla incelenmiş ve istatistiksel anlamlılık $p < .05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Tablo 11. *Öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Son Test Ortalama Değerleri ile Grupları Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları*

	Grup	n	$\bar{X}$	SS	t	P
İletişim Becerileri Değerlendirme Son Test	Çalışma Grubu	20	4.1	.60	1.65	.10
	Kontrol Grubu	20	3.8	.40		
İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler Son Test	Çalışma Grubu	20	3.9	.72	1.47	.14
	Kontrol Grubu	20	3.7	.42		
Kendini İfade Etme Son Test	Çalışma Grubu	20	4.1	.89	.73	.46
	Kontrol Grubu	20	4.0	.58		
Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim Son Test	Çalışma Grubu	20	3.9	.66	1.04	.30
	Kontrol Grubu	20	3.7	.70		
İletişim Kurmaya İsteklilik Son Test	Çalışma Grubu	20	4.4	.43	2.54	.01
	Kontrol Grubu	20	4.0	.49		

Tablo 11'deki bağımsız örneklem t testi sonuçları analiz edildiğinde, Çalışma Grubu'ndaki öğrencilerin iletişim becerileri değerlendirme puanları ($t = 1.65$, $p > .05$), iletişim ilkeleri ve temel beceriler puanları ($t = 1.47$, $p > .05$), kendini ifade etme puanları ($t = 0.73$, $p > .05$), etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim puanlarının ($t = 1.04$, $p > .05$) anlamlı bir farklılık yaratmadığını ortaya koymuşken iletişim kurmaya isteklilik puanlarında ($t = 2.54$, $p < .05$) anlamlı bir fark yarattığı ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma gören çalışma grubundaki öğrencilerin iletişim becerileri değerlendirme ($\bar{X}=4.1$, $SS=.60$), iletişim ilkeleri ve temel beceriler ($\bar{X}=3.9$, $SS=.72$), kendini ifade etme

($\bar{X}$ =4.1, SS=.89), etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim puanlarının ($\bar{X}$ =3.9, SS=.65), herhangi bir uygulama yapılmayan kontrol grubundaki öğrencilerin iletişim becerileri değerlendirme ($\bar{X}$ =3.8, SS=.40), iletişim ilkeleri ve temel beceriler ($\bar{X}$ =3.7, SS=.42), kendini ifade etme($\bar{X}$ =4.0, SS=.58), etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ($\bar{X}$ =3.7, SS=.70) puanlarından daha yüksek çıktığı fakat bunun anlamlı bir farklılık yaratmadığı tespit edilmiştir. Çalışma Grubu'ndaki öğrencilerin iletişim kurmaya isteklilik puanlarının ($\bar{X}$ =4.4, SS=.43), Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin iletişim kurmaya isteklilik puanlarından ($\bar{X}$ =4.0, SS=.49) yüksek olduğu ve bu durumun istatistiksel olarak anlam taşıdığı ortaya çıkmıştır.

Çalışma ve Kontrol 'daki Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Ortalama Puanlarına İlişkin Bulgular

Çalışma ve Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin iletişim becerileri değerlendirme ön test ve son test ortalama puanları arasında istatistiki olarak bir farklılık olup olmadığı ilişkili örneklem t testi ile incelenmiştir. Sonuçlar istatistiksel anlamlılık $p<.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Tablo 12. *Çalışma ve Kontrol Gruplarında Yer Alan Öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme Öntest ve Son Test Puanları Arasındaki Farklılığa İlişkin İlişkili Örneklem T Testi Sonuçları*

	Grup		n	$\bar{X}$	SS	t	p
İletişim Becerileri Değerlendirme	Çalışma Grubu	Ön Test.	20	3.7	.71	-3.69	.002
		Son Test	20	4.1	.60		
	Kontrol Grubu	Ön Test.	20	3.8	.44	1.88	.075
		Son Test	20	3.8	.40		
İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler	Çalışma Grubu	Ön Test.	20	3.5	.78	-3.68	.002
		Son Test	20	3.9	.72		
	Kontrol Grubu	Ön Test.	20	3.7	.49	.31	.759
		Son Test	20	3.7	.42		
Kendini İfade Etme	Çalışma Grubu	Ön Test.	20	3.8	.76	-2.28	.034
		Son Test	20	4.1	.89		
	Kontrol Grubu	Ön Test.	20	4.0	.57	1.75	.096
		Son Test	20	4.0	.58		
Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim	Çalışma Grubu	Ön Test.	20	3.8	.79	-1.16	.260
		Son Test	20	3.9	.66		
	Kontrol Grubu	Ön Test.	20	3.8	.69	1.04	.309
		Son Test	20	3.7	.70		
İletişim Kurmaya İsteklilik	Çalışma Grubu	Ön Test.	20	3.9	.74	-3.09	.006
		Son Test	20	4.4	.43		
	Kontrol Grubu	Ön Test.	20	4.1	.49	3.26	.004
		Son Test	20	4.0	.49		

Tablo 12'deki ilişkili örneklem t testi sonuçları incelendiğinde, Çalışma Grubu'nda yer alan öğrencilerin iletişim becerileri değerlendirme ön test puanlarının ($\bar{X}$ =3.7, SS=.71),

son test puanlarından ($\bar{X}=4.1$, $SS=.60$) düşük olduğu ve bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t = -3.69$, $p < .05$) tespit edilmiştir. Bununla birlikte Kontrol Grubu'nda yer alan öğrencilerin iletişim becerileri değerlendirme ön test ortalamasının ($\bar{X}=3.8$, $SS=.44$), son test ortalamasından ($\bar{X}=3.8$, $SS=.40$) yüksek olduğu, ancak bu durumun anlamlı bir fark yaratmadığı ($t = 1.88$, $p > .05$) tespit edilmiştir. Sonuçta öğrencilere sinema/video destekli psikolojik danışma verilmesi öğrencilerin iletişim becerilerini değerlendirme noktasında bir artış sağladığı yönünde bir değerlendirmeye gidilebilir.

Çalışma Grubu'nda yer alan öğrencilerin iletişim ilkeleri ve temel beceriler ön test ortalamasının ($\bar{X}=3.5$, $SS=.78$), son test ortalamasından ($\bar{X}=3.9$, $SS=.72$) düşük olduğu ve bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t = -3.68$, $p < .05$) tespit edilmiştir. Bununla birlikte Kontrol Grubu'nda yer alan öğrencilerin iletişim ilkeleri ve temel beceriler ön test ortalamasının ($\bar{X}=3.7$, $SS=.49$), son test ortalamasından ($\bar{X}=3.7$, $SS=.42$) yüksek olduğu, ancak bu durumun anlamlı bir fark oluşturmadığı ($t = 0.31$, $p > .05$) tespit edilmiştir. Böylelikle öğrencilere sinema/video destekli psikolojik danışma verilmesinin öğrencilerin iletişim ilkeleri ve temel becerilerini üzerinde artış sağladığı söylenebilir.

Çalışma Grubu'nda yer alan öğrencilerin kendini ifade etme ön test ortalamasının ($\bar{X}=3.8$, $SS=.76$), son test ortalamasından ($\bar{X}=4.1$, $SS=.89$) düşük olduğu ve bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t = -2.28$, $p < .05$) tespit edilmiştir. Bununla birlikte Kontrol Grubu'ndaki öğrencilerin kendini ifade etme ön test ortalamasının ($\bar{X}=4.0$, $SS=.57$), son test ortalamasından ($\bar{X}=4.0$, $SS=.58$) yüksek olduğu belirlenmiştir. Fakat bu durumun istatistiki bir anlam taşımadığı ($t = 1.75$, $p > .05$) anlaşılmıştır. Böylece öğrencilere sinema/video destekli psikolojik danışma verilmesi öğrencilerin kendini ifade etmesine olumlu katkı sağladığı söylenebilir.

Çalışma Grubu'nda yer alan öğrencilerin etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ön test ortalamasının ($\bar{X}=3.8$, $SS=.79$), son test ortalamasından ($\bar{X}=3.9$, $SS=.66$) düşük olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($t = -1.16$, $p > .05$) tespit edilmiştir. Ayrıca Kontrol Grubu'nda yer alan öğrencilerin etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ön test ortalamasının ($\bar{X}=3.8$, $SS=.69$), son test ortalamasının ($\bar{X}=3.7$, $SS=.70$) üstünde olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak bir anlam taşımadığı ($t = 1.04$, $p > .05$) tespit edilmiştir. Başka bir ifade ile öğrencilere sinema/video destekli psikolojik danışma verilmesinin öğrencilerin etkin dinleme ve sözel olmayan iletişimini etkilemediği söylenebilir.

Çalışma Grubu'nda yer alan öğrencilerin iletişim kurmaya isteklilik ön test ortalamasının ($\bar{X}=3.9$, $SS=.74$), son test ortalamasından ($\bar{X}=4.4$, $SS=.43$) düşük olduğu ve bu

durumun istatistiksel olarak çalışma grubundakilerin lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği ($t = -3.09$, $p < .05$) tespit edilmiştir. Bununla birlikte Kontrol Grubu'nda yer alan öğrencilerin iletişim kurmaya isteklilik ön test ortalamasının ($\bar{X}=4.1$, $SS=.49$), son test ortalamasından ($\bar{X}=4.0$, $SS=.49$) yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca bu durumun istatistiki olarak anlamlı olduğu ($t = 3.26$, $p > .05$) tespit edilmiş, ancak çalışma grubunun iletişim kurmaya isteklilik puanlarında artış olurken kontrol grubunun iletişim kurmaya isteklilik puanlarında düşüş olduğu için araştırmada herhangi bir problem teşkil etmediği belirlenmiştir. Diğer bir ifade ile öğrencilere sinema/video destekli psikolojik danışma verilmesi öğrencilerin iletişim kurmaya istekliliğine olumlu katkı sağladığı söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde araştırmanın sonucu açıklanmıştır. Konuyla ilgili önceden yapılmış çalışmalar incelenerek sonuçlar tartışılmıştır. Bu çalışmada Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma' nın ortaokul öğrencilerinin iletişim becerilerine etkisi ölçülmüştür. Böylece çalışma ve kontrol grubundaki öğrencilerin İletişim Becerileri Değerlendirme, İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler, Kendini İfade Etme, Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim ve İletişim Kurmaya İsteklilik alt boyutlarından aldığı puanlar incelenmiştir. Öğrencilere sinema/video destekli psikolojik danışma verilmesinin öğrencilerin “İletişim Becerileri Değerlendirme, İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler, Kendini İfade Etme, İletişim Kurmaya İsteklilik” alt boyutu üzerinde olumlu etki ettiği ve iletişim becerilerinde artış sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Yalnızca “Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim” alt boyutu üzerinde anlamlı bir etki yaratmadığı sonucuna varılmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin eğitim sonrasında ölçekten aldığı puanlarda eğitim öncesine göre artış gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, öğrencilere Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma verilmesinin öğrencilerin iletişim becerilerini olumlu yönde etkilediği ve geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kontrol grubu verileri değerlendirildiğindeyse geçen süreyle beraber katılımcıların iletişim becerilerinde anlamlı bir değişiklik olmadığı sonucuna varılmıştır. İki grup arasındaki fark incelendiğinde çalışma grubunda artan toplam puan ve kontrol grubunda anlamlı bir değişiklik göstermeyen toplam puan sinema/video destekli psikolojik danışmanın iletişim becerileri düzeyini arttırdığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Konuyla ilgili literatür incelendiğinde sinema, video gibi içeriklerin istenen davranışların ortaya çıkmasında etkili olduğu bilinmektedir. Sinemanın psikolojik danışmada bir yöntem olarak kullanılmasıyla ilgili yurt dışında çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Munawaroh (2013), ortaokul öğrencilerinin kişisel endişeleri hakkında farkındalığının artırılmasında film parçaları ve kısa filmlerin etkisini araştırdığı bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmanın sonucunda danışmanlıkta ortaokul öğrencilerinin kaygılarıyla ilgili farkındalık kazanmak için bu yöntemi kullanabilecekleri kanıtlanmıştır. Başka bir örnek çalışmada Jasmine (2016) film terapisinin 8. Sınıf öğrencilerinin öz yönetimine etkisini araştırılmıştır. Bu çalışma deneysel tasarımla yapılan nicel bir çalışma örneğidir. Çalışma sonucunda film terapisinin bireyin öz yönetimini geliştirdiği tespit edilmiştir.

Sinema terapi ile ilgili yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde, Ballard (2012) tarafından aile içi iletişimin kalitesi ve artışı için sinematik terapinin kullanıldığı bir çalışma mevcuttur. Çalışmanın sonucunda sinema terapinin olumlu etkisini ortaya koyan bulgulara rastlanmıştır. Benzer bir çalışmayı Munawaroh (2013), ortaokul öğrencilerinin kişisel endişeleri hakkında farkındalığının artırılmasında film parçaları ve kısa filmlerin etkisini araştırdığı bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmanın sonucunda danışmanlıkta ortaokul öğrencilerinin kaygılarıyla ilgili farkındalık kazanmak için bu yöntemi kullanabilecekleri kanıtlanmıştır. Başka bir örnek çalışmada Jasmine (2016) film terapisinin 8. Sınıf öğrencilerinin öz yönetimine etkisini araştırılmıştır. Bu çalışma deneysel tasarımla yapılan nicel bir çalışma örneğidir. Çalışma sonucunda film terapisinin bireyin öz yönetimini geliştirdiği tespit edilmiştir. Bu veriler göz önünde bulundurulduğunda Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma tekniğinin olumlu sonuçlar yarattığını ve bu çalışmada çıkan bulguların bu verileri desteklediği söylenebilir. Rahmawati (2015), meslek öğrencilerinin öğrenim sorumluluğundaki farkındalıklarını artırmak için sinema eğitiminin etkinliğini test eden bir çalışma yürütmüştür. Araştırma sonuçları, sinema eğitimi tekniğinin, meslek öğrencilerinin sorumluluklarını öğrenmeleri konusundaki farkındalığını arttırmada etkili olduğunu göstermiştir. Aynı yıl Kartikasari (2015), sinema terapisinin kendine güven konusundaki etkisi üzerine bir çalışma yapmıştır. Sonucunda, sinema terapinin kendine güven hakkında olumlu etkiler yarattığını göstermiştir.

Yurt içinde yapılan benzer çalışmalarda, Alan (2009) 5. Sınıf öğrencilerinin yaptıkları resimler üzerinde sevgi içerikli çizgi filmlerin etkisini incelediği bir çalışma vardır. Çalışma sonucunda sevgi içerikli çizgi filmlerin öğrencilerin resim dersindeki becerisine %27 olumlu katkıda bulunduğu açıklanmıştır. Bu çalışmanın önemli bir bulgusu öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade ettiklerini ortaya koymuş olmasıdır. Bu kategorideki diğer bir çalışma Gökmen (2019) tarafından sanal zorbalık ile ilgili kısa filmlerin ortaokul öğrencilerinin sanal zorba/mağdur, farkındalık, empati düzeylerine ve baş etme stratejilerini öğrenmelerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma sonucunda sanal zorbalık ile ilgili kısa film ortamındaki eğitimin yüz-yüze eğitim ortamına oranla sanal zorbalık düzeyinin azaltılmasında, sanal zorbalık farkındalığının artırılmasında ve empati becerisinin geliştirilmesinde daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmaya içerik olarak benzeyen ve literatürde yer alan başka bir araştırma Kayar (2019) tarafından animasyon filmlerinin beşinci sınıf öğrencilerinin değer gelişimine etkisini incelediği çalışmasıdır. Çalışma sonucunda animasyon filmin öğrencilerin değerlerini olumlu etkilediği ortaya çıkmıştır. Film terapisi olarak geçen bir çalışma Uçak-Şimşek (2003)' in film

terapiyi uygulamasının işlevsel olmayan düşüncelere ve iyimserliğe etkisi incelediği çalışmasıdır. Bu çalışma 36 öğrencinin çalışma ve kontrol grubu olarak ayrıştığı deneysel bir çalışmadır. Çalışmanın sonucunda film terapiyi uygulamasına tabii olan çalışma grubunun işlevsel olmayan düşüncelerinde anlamlı bir azalma olmuştur. Yine çalışma grubunun iyimserliklerinde anlamlı bir şekilde artış olmuştur.

Türkiye’de yapılan başka bir çalışmada Gençöz ve Aka (2007) deneysel bir tasarımla sinema terapiyi mükemmeliyetçilik ve buna bağlı erken uyum şemaları üzerindeki etkisini, katılımcıların filmle özdeşleşmelerini ve bu süreçte filmin hatırlanmasını incelemiştir. Kontrol grubuna sadece film izletilirken çalışma grubuna filmde sonra mükemmeliyetçilik hakkında özet bilgiler verilmiştir. Sonuçta, sinema tedavisi uygulamasının katılımcıların mükemmeliyetçiliği üzerinde olumlu etki gösterdiği bulunmuştur. Fakat filmle özdeşleşmenin ve filmi geri çağırmanın katılımcıların mükemmeliyetçiliği ile ilişki kurmadığı sonucuna varılmıştır.

Türkiye’de Pur (2009) tarafından yapılan deneysel çalışmada sinema tedavisi uygulamasının 118 alkol bağımlısının tedavisindeki etkisi; değişim, öz yetkinlik, karar verme dengesi ve tedavi motivasyonu düzeyleri açısından araştırılmıştır. Sonuçlar alkolün dezavantajları konusundaki düşüncelerin artış gösterdiği fakat alkolün avantajları algısının değişmediğini göstermiştir. Alkol ile ilgili içeriklerin bulunduğu filmde alkol bağımlılarının daha fazla özdeşim yaptığı bulunmuştur. Tedavi motivasyonu konusunda beklenen değişim gözlemlenmemiştir. Son olarak alkolü bırakmaya dair öz-yetkinliğin sinematerapiden sonra arttığı bulunmuştur.

Şendikici’nin (2011) yaptığı araştırmada sineterapiyi klinik ve klinik olmayan ergenlerin kendilik algısı üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışmanın sonucunda, sineterapiyi klinik olmayan katılımcıların atletik yeterlilik alt boyutunu olumlu, genel kendilik değerini olumsuz etkilemiştir. Bununla birlikte sineterapi klinik örneklemdekiler düşük öznel iyi oluş düzeyine sahip katılımcıların kendilik algısını olumlu yönde etkilemiştir.

Yukarıda detaylı olarak incelenen araştırmalardan sinema/video gibi uyarıcıların bireylerde düşünsel, duygusal ve davranışsal değişimler yaratmakta etkili olduğunu göstermiştir. Yapılan bu çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır ve alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Öneriler

Araştırma sonucu göz önünde tutularak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir.

1. Bu çalışmada iletişim becerileri için kullanılan yöntem olan Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma tekniği sunduğu görsel zenginlik, bireyde yarattığı etki düzeyi ve konu derinliği sebebiyle bu çalışmada kullanılan sorun alanı dışında farklı problem alanları veya kazandırılmak istenen olumlu davranışlar için kullanılabilir.
2. Pandemi koşulları göz önünde bulundurularak uzaktan bir şekilde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen bu çalışmanın aksine yüz yüze bir şekilde ve katılımcıların sözel olmayan ifadeleri de analiz edilerek grup içi bağ ve etkileşimin daha kuvvetli olduğu bir ortamda benzeri bir çalışma yapılabilir.
3. Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma rehberlik faaliyet türü olarak kabul edilebilir ve okullarda uygulanması için gerekli önlemler alınabilir.
4. Bu çalışmada kullanılan yöntemin uzun süreli etkisini arttırmak için hatırlatma seansları düzenlenebilir.
5. Çalışmanın etkililiğini arttırmak için Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma uygulamasıyla birlikte rol oynama tekniği kullanılabilir.
6. Riskli ya da dezavantajlı gruplarda yer alan kişilere yönelik spesifik konular için önleyici olarak kullanılabilir.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş., Çelik, Z., Küçükali, R., & Manafzadehtebiz, S. (2015). Okul yöneticilerinin iletişim becerilerine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin algılama düzeyleri: Erzurum ili örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(1), 101-114.
- Adalı, E. (2012). Doğal dil işleme. *Türkiye Bilişim Vakfı Bilgisayar Bilimleri ve Mühendisliği Dergisi*, 5(2), 6-25.
- Adler, A. (2015). *Bireysel psikoloji* (Kılıçlıoğlu, A., Çev.). Say. (Çalışmanın orijinali 2009'da yayımlanmıştır.)
- Afrasiabpour, M. (2019). A study on principals' communication skills and social development of primary school students in Khorrabad city in the academic year 2014-2015. *International Transaction Journal of Engineering Management & Applied Sciences & Technologies*, 10(8), 1009-1016.
- Aksoy, Y. (2015). *Özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisi* (Tez No. 407562) [Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Alan, İ. (2009). *Sevgi içerikli çizgi filmlerin ilköğretim 5. sınıftaki çocukların görsel sanatlar dersinde yaptıkları resimler üzerindeki etkisinin incelenmesi* (Tez No. 235604) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Altıntaş, E., & Çamur, D. (2004). *Beden dili sözsüz iletişim*. Aktüel.
- Ansari, H., Mohammadpoorasl, A., Shahedifar, N., Sahebihagh, M. H., Fakhari, A., & Hajizadeh, M. (2017). Internet addiction and interpersonal communication skills among high school students in Tabriz, Iran. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 29(1), 89-95.
- Arabul, E. (2017). *Kaygı durumları ile iletişim becerilerinin ilişkisi* (Tez No. 460722) [Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Arini, M. D. (2019). Analysis pattern of student communication skills in science process in inquiry learning: study of case study learning in regional schools Jember coffee plantation. *In Journal of Physics: Conference Series*, 1211(1), 12-104.
- Aslan, N., & Cansever, B. A. (2007). Okuldaki sosyal etkinliklere katılımda ebeveyn çocuk etkileşimi kültürlerarası bir karşılaştırma. *Ege Eğitim Dergisi*, 8(1), 113-130.
- Ballard, M. B. (2012). The family life cycle and critical transitions: Utilizing cinematherapy to facilitate understanding and increase communication. *Journal of Creativity in Mental Health*, 7(2), 141-152.
- Barry, E., & Robb, J. (1992). Communication skills training and patient's satisfaction. *Health Communication*, 4(2), 155-170.
- Bierman, J. S., Krieger, A. R., & Leifer, M. (2003). Group cinematherapy as a treatment modality for adolescent girls. *Residential Treatment for Children & Youth*, 21(1), 1-15.

- Bulut, R. C. (2019). *Ortaokulda görev yapan öğretmenlerin iletişim becerileri ile örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişki* (Tez No. 530251) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi- İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Burton, J. M., Washington, K. N., & Samms-Vaughan, M. (2019). Parent report of communication skills of Jamaican children with autism spectrum disorder: a pilot study. *Communication Disorders Quarterly*, 41(1), 54-66.
- Buyruk, H. (2008). *Eğitimde yaşanan toplumsal eşitsizliklere ilişkin biyografik bir araştırma* (Tez No. 232031) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (25. Baskı). Pegem.
- Cardon, T., Wangsgard, N., & Dobson, N. (2019). Video modeling using classroom peers as models to increase social communication skills in children with asd in an integrated preschool. *Education and Treatment of Children*, 42(4), 515-536.
- Castilloveitia, A. Y. (2017). Las destrezas de comunicación del director escolar y el manejo de conflicto en Puerto Rico. *Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*, 15(3), 113-128.
- Creswell, J. W. (2013). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating*. W. Ross MacDonald School Resource Services Library.
- Csikszentmihalyi, M., & Larson, R. (2014). Validity and reliability of the experience-sampling method. In *Flow And The Foundations of Positive Psychology* (pp. 35-54). Springer, Dordrecht.
- Çetinkaya, M. (2017). Ortaokul Türkçe ders kitaplarının sözlü iletişim becerilerini geliştirme açısından değerlendirilmesi (Tez No. 507041) [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi-İzmir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Dewey, J. (2012). *Okul ve toplum*. (Başman, H.A., Çev.). Pegem. (Çalışmanın orijinali 2008’ de yayımlanmıştır.)
- Dewi, I. N., Ibrahim, M., Poedjiastoeti, S., Prahani, B. K., Setiawan, D., & Sumarjan, S. (2019). Effectiveness of local wisdom integrated (LWI) learning model to improve scientific communication skills of junior high school students in science learning. In *Journal of Physics: Conference Series*, 1157(2), 022014. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1157/2/022014>
- Doğan, S., & Koçak, O. (2014). Okul yöneticilerinin sosyal iletişim becerileri ile öğretmenlerin motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(2), 191-216.
- Ede, L. (1983). Interpersonal communication. *Journal of Interpersonal Psychology*, 8(3), 17-19.
- Eğeci, İ. S. (2010). *Utilizing cinematherapy to improve relationship satisfaction: a qualitative study* (Tez No. 277724) [Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ergin, H., & Yıldız, S. A. (2010). *Gelişim psikolojisi* (7. baskı). Nobel.
- Ergün, M. (2014). *Eğitim felsefesi*. Pegem.
- Farokhah, L., Arisetyawan, A., & Jupri, A. (2017). The effect of ethnomathematics-based savi (somatic, auditory, visualization, intellectually) approach on mathematical

- communication skill on geometry in elementary school. *International E-Journal of Advances in Education*, 3(9), 534-543.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (Vol 7). New York: McGraw-Hill.
- Gençöz, F., & Aka, B. T. (2007). Sinema tadında psikoterapi-sinematerapi. *Bilim ve Teknik Dergisi*, 40(473), 58-61.
- Gerrig, R. J., & Zimbardo, P. G. (2016). *Psikoloji ve yaşam* (19. baskı). Nobel.
- Gökmen, Ö. F. (2019). *Örnek olay temelli sanal zorbalık ile ilgili kısa filmlerin ortaokul öğrencilerinin sanal zorba/mağdur, farkındalık, empati düzeylerine ve baş etme stratejilerini öğrenmelerine etkisi* (Tez No. 545415) [Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi-Sakarya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gutek, G. L. (2011). *Eğitime felsefi ve ideolojik yaklaşımlar* (Kale, N., Çev.). Ütopya.
- Habacı, İ. (2013). Ortaöğretim 10, 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre sınav kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 2(4), 30-56.
- Hazır, E. (2019). *Öğrencilerin kültürel zekâ düzeyleri (cq) ile iletişim becerileri arasındaki ilişki: bir model analiz* (Tez No. 565387) [Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Heppner, P. P., Wampold, B. E., & Kivlighan, D. M. (2008). *Psikolojik danışmada araştırma yöntemleri*. Mentis.
- Heston, M. L., & Kottman, T. (1997). Movies as metaphors: A counseling intervention. *Journal of Humanistic Education and Development*, 36, 92-99.
- Hotaman, D. (2017). Eğitim programlarının geliştirilmesinde felsefenin rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 430-437.
- İşler, H., Dalkılıç, M., & Çoban, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ve iletişim beceri düzeyleri arasındaki ilişki: kilis ili örneği. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 207-234.
- Jasmine, A. S. (2016). Pengaruh Terapi Film Terhadap Peningkatan Swakelola Belajar Pada Siswa Kelas 8 SMP N 2 Berbah. *Jurnal Riset Mahasiswa Bimbingan Dan Konseling*, 5(6), 18-68.
- Jidveian, A. (2017). The role of integrated activities in building communication skills in primary school. *The European Proceedings of Social and Behavioural Sciences*, 23(1), 579-588. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2017.05.02.71>.
- Jones, K. T., & Procopio, C. H. (2017). Mentoring at-risk middle school students to reduce communication apprehension. *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*, 25(2), 185-201.
- Jones, R.L. (2006). *The effects of principals' humor orientation and principals' communication competence on principals' leadership effectiveness as perceived by teachers*. Unpublished doctoral dissertation, Ohio: University of Akron.
- Kağıtçıbaşı, Ç., & Sunar, D. (1992). Family and socialization in Turkey. In J. P. Roopnarine & D. B. Carter (Eds.), *Parent-child relations in diverse cultural settings: Socialization for instrumental competency. Annual Advances in Applied Developmental Psychology*, 92(5), 75-88.
- Kar, Ö., & Toros, F. (2015). Aile içi şiddet ve çocuk istismarı olgularında sanat terapisi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(2), 42-62.

- Karasar, N. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Kavramlar ilkeler ve teknikler* (34. baskı). Nobel.
- Kartikasari, L. T., & INDONESIA, U. N. P. G. R. (2015). Pengaruh Bimbingan Kelompok Teknik Cinema Therapy terhadap Rasa Percaya Diri Siswa Kelas X SMA Negeri 4 Kediri Tahun Pelajaran. Undergraduate Thesis: unpublished, Kediri: Fakultas Keguruan dan Ilmu Pendidikan (FKIP) Universitas Nusantara Persatuan Guru Republik Indonesia UNP Kediri.
- Kaya F., Kanık P., & Alkın S. (2016). Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin duygusal zekâ ve iletişim becerileri düzeylerinin karşılaştırılması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 8(1), 229-244.
- Kayar, S. (2019) animasyon filmlerinin öğrencilerin değer gelişimine etkileri: Arabalar 1 animasyon filmi örneği (Tez No. 235604) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kepçeoğlu, M. (1999). *Rehberlik ve psikolojik danışma* (Geliştirilmiş Yeni Baskı). Alkım.
- Korkut, F. (1996). İletişim becerileri eğitiminin lise öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirmelerine etkisi. *Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji Dergisi*, 4(3), 191-198.
- Korkut, F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 143-149.
- Korkut-Owen, F., & Bugay, A. (2014). İletişim becerileri ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 51-64.
- Köksal, M. S. (2013). A comprehensive research design for experimental studies in science education. *İlk Öğretim Online*, 12(3), 628-634. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden edinilmiştir.
- Köksal, N., & Çoğmen, S. (2018). Ortaokul öğrencilerinin eleştirel düşünme ve iletişim becerileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 278-296. <https://doi.org/10.9779/PUJE.2018.218>.
- LeCompte, M. D., & Goetz, J. P. (1982). Problems of reliability and validity in ethnographic research. *Review of Educational Research*, 52(1), 31-60.
- Mangın, D. (1999). Cinema therapy. Retrieved from https://www.salon.com/1999/05/27/film_therapy/
- McMillan, J., & Schumacher, S. (2010). Research in education: Evidence-based inquiry (7th ed.). Boston: Pearson.
- Mehdipour, Y., & Soltan, A. Y. (2019). The relationship between Cultural Intelligence and Communication Skills and Job Motivation in educational managers of secondary schools in Zahedan. *Dilemas Contemporáneos: Educación, Política Y Valore*, 6, 1-13.
- Miller, P. H., (2008). *Gelişim psikolojisi kuramları* (Gültekin, Z., Çev.). İmge. (Çalışmanın orijinali 2008' de yayımlanmıştır.)
- Morgan, C. T. (2011). Psikolojiye giriş. S., Karakaş, & R. Eski (Edt), *Davranışın gelişimi* (Bayraktar, R., Çev.) içinde (ss. 43-57). Eğitim.
- Munawaroh, S. (2013), Keefektifan Sinema Edukasi untuk Meningkatkan Kesadaran mengenai Kepedulian Siswa SMP, Undergraduate Thesis: unpublished, Malang: Guidance and Counseling Program, Faculty of Education, State University of Malang.

- Nerdrum, P., & Lundquist, K. (1996). Does participation in communication skills training increase student levels of communicated empathy? A controlled outcome study. *Journal of Teaching in Social Work*, 12(12), 139-157.
- Ningrum, S. (2018). Analisis isi pesan moral peduli lingkungan dalam film kartun dr. Seuss the lorax serta motivasi cinta alam siswa kelas xi di man 1 pontianak (Doctoral dissertation).
- Noble, H., & Smith, J. (2015). Issues of validity and reliability in qualitative research. *Evidence-Based Nursing*, 18(2), 34-35.
- Okçu, V., Doğan, E., & Dayanan, İ. (2016). İlk ve ortaokul öğretmenlerinin algılarına göre okul yöneticilerinin iletişim becerileri ile çatışma yönetim stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 22(2), 217-244.
- Oktay, A. (2011). *Eğitim bilimine giriş* (5. Basım). Pegem.
- Oruç, Ş., & Teymuroğlu, B. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde çizgi film kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisi. *International Journal of Field Education*, 2(2), 92-106.
- Özbalta, M. (2018). *Spor yapan ve yapmayan ortaöğretim öğrencilerinin iletişim becerileri ile empatik eğilim düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Tez No. 490658) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özdemir, S. M. (2011). Toplumsal değişme ve küreselleşme bağlamında eğitim ve eğitim programları: kavramsal bir çözümleme. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 85-110.
- Özer Baltacı, H. (2016). *İletişim becerileri ve empatik eğilim arasındaki ilişkinin X ve Y kuşaklarına göre farklılıklarının incelenmesi ve bir uygulama* (Tez No. 457547) [Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Öztürk, A., & Çetinkaya, R. S. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ile tinsellik, iyimserlik, kaygı ve olumsuz duygu düzeyleri arasındaki ilişki. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 42, 145-166. <https://doi.org/10.15285/ebd.98899>.
- Pekdağ, B. (2010). Kimya öğreniminde alternatif yollar: animasyon, simülasyon, video ve multimedia ile öğrenme. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(2), 79-110.
- Portadin, M. A. (2006). The Use of Popular Film in Psychotherapy- Is There a "Cinematherapy"? Dissertation Abstracts International (UMI No. 3217491).
- Pur, İ. G. (2009). *Alkol bağımlıları için sinematerapi* (Tez No. 250618) [Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Puspa, S., Riyadi, R., & Subanti, S. (2019, February). Profile of mathematical communication skills junior high school students in problem solving. *In Journal of Physics: Conference Series*, 1157(3), 58-96.
- Rahmatullah, M. (2011). Pengaruh pemanfaatan media pembelajaran film animasi terhadap hasil belajar. *Jurnal Penelitian Pendidikan*, 12(1), 178-186.
- Rahmawati, N. R. F. (2015). Keefektifan sinema edukasi untuk meningkatkan kesadaran tanggung jawab belajar siswa SMK, Undergraduate Thesis: unpublished, Malang: Guidance and Counseling Program, Faculty of Education, State University of Malang.

- Reeves, L., Freed, J., Wright, J., Wood, E., Black, R., Hartshorne, M., & Adams, C. (2019). Feasibility and evaluation of Talk Boost KS2: A school-based programme for oral language skills in children with low-average communication skills in Key Stage 2. *Child Language Teaching and Therapy*, 35(3), 221-240.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everyting, or is it? Explorations on the meaning of psychological wellbeing. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(6), 1069-1081.
- Sarı, S. (2019). 10 – 12 yaş aralığındaki çocuklarda rekreatif amaçlı yapılan sporun internet bağımlılığı, iyimserlik ve iletişim becerileri üzerine etkisi (Tez No. 573292) [Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi-Kocaeli]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sarkın, S. Y. (2012). Çocuğa yönelik aile içi şiddetin ilköğretim 6. 7. ve 8. sınıf düzeyindeki öğrencilerin iletişim becerileri ve özgüven düzeylerine etkisi (Tez No. 321220) [Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Savi-Çakar, F. (2018). Yaşam dönemleri ve uyum sorunları. F. Savi-Çakar (Ed.), *İlkokul döneminde uyum ve davranış sorunları* (2. baskı, ss. 169-225). Pegem.
- Schultz, D. P., & Schultz, S. E. (2007). *Modern psikoloji tarihi* (8. baskı). Kaknüs.
- Seçer, İ., Ay, İ., Ozan, C., & Yılmaz, B. Y. (2014). Rehberlik ve psikolojik danışma alanındaki araştırma eğilimleri: bir içerik analizi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(41), 49-60.
- Sevindi, T. 2017. Ortaöğretim öğrencilerinin aleksitimi düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişki (Tez No. 463291) [Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sipahi, B., Yurtkoru, E.S., & Çinko, M. (2013). *Sosyal bilimlerde SPSS’le veri analizi* (6. baskı). Betaş.
- Solomon, G. (1995). The motion picture prescription: Watch this movie and call me in the morning. Santa Rosa, CA: Aslan Publishing.
- Solomon, G. (2001). Reel therapy: How movies inspire you to overcome life’s problems. NY: Lebhar-Friedman Books.
- Şahin, A. G. (2018). Video destekli keman öğretiminin (7-15) yaş arası bireylerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlarına etkisi (Tez No. 528716) [Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman Üniversitesi, Adıyaman]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şendikici, S. (2011). Sinematerapinin ergenlerin kendilik-algısı üzerindeki etkisi: klinik ve klinik-olmayan örneklem uygulamaları (Tez No. 300540) [Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Tecimer, Ö. (2016). İlkokullarda video destekli blok flüt eğitimi (Tez No. 446026) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Temizyürek, F., Erdem İ., & Temizkan, M. (2017). *Konuşma eğitimi sözlü anlatım*. Pegem.
- Thomas, B. (2018). *Çocuklar için duygularla iletişim becerileri* (Ağır, D., Çev.). Sola Kidz (Çalışmanın orijinali 2019’ da yayımlanmıştır.)
- Tonbak, Z., & Apaydin, Ç. (2019). The effect of school-family partnership on teacher-parent communication at secondary education. *Mier Journal of Educational Studies, Trends and Practices*, 9(1), 79-97.

- Trainin Blank, B. (2009). Different strokes: Art and photo therapy promote healing. *The New Social Worker* 10(1), 14-15.
- Turiel, J. (1983). Communications skills, socio-economical status and age. *Information Analysis Journal*. 11(9), 34-37.
- Uçak Şimşek, E. (2003). *Bilişsel davranışçı yaklaşımla ve rol değiştirme tekniğiyle bütünleştirilmiş film terapisi uygulamasının işlevsel olmayan düşüncelere ve iyimserliğe etkisi* (Tez No. 205201) [Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ulaş, Ö. (2017). Kişilik kuramları gerçek yaşamdan kişilik analizi örnekleriyle. D. Gençtanırım-Kurt, & E. Çetinkaya-Yıldız (Eds.), *Kişilerarası ilişkiler kuramı: Harry Stack Sullivan* (2. baskı) içinde (ss. 232-266). Pegem.
- Ulus, F.(2003). Movie therapy, moving therapy: The Healing Power of Film Clips in the Therapeutic Settings. Victoria, B.C., Canada, Trafford Publishing.
- Utami, N. W., Erghiezha, C., & Prakoso, E. T. (2014). Efektivitas cuplikan sinema edukasi untuk meningkatkan keterampilan pemecahan masalah bagi siswa smp. *Jurnal Penelitian dan Pendidikan*, 6(9), 917-926.
- Uzun, T., & Ayık, A. (2016). Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile öğretmenlerin genel ve örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 672-688. <https://doi.org/10.17860/efd.87017>.
- Wadsworth, B. J. (2015). *Piaget' nin duyuşsal ve bilişsel gelişim kuramı*. Pegem.
- Wee, L. E. (2011). "Principals' Communication Style And Parents' İnvolvement İn School", Unpublished Doctoral Dissertation. University of Southampton, Southampton.
- Whirter, J. J., & Acar, N. V. (2000). *Ergen ve çocukla iletişim: Öğretme, destekleme ve çocuk yetiştirme sanatı*. US-A.
- Woltz B. (2018). Cinema therapy: using the power of imagery in films for the Therapeutic Process. <http://www.cinematherapy.com/birgitarticles/ctusingpower.html> adresinden edinilmiştir.
- Woltz, B. (2017). Reel Reality is essence of cinema therapy. Retrieved May 19, 2007, from <http://www.cinematherapy.com/pressclippings/advocate.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Yağan Güder, S., Ay, A., Saray, F., & Kılıç, İ. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarının izledikleri çizgi filmlerin toplumsal cinsiyet kalıp yargıları açısından incelenmesi: Niloya örneği. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 96-111. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.5c2s5m>
- Yazgan-İnanç, B., & Yerlikaya, E. E. (2014). *Kişilik kuramları* (8. baskı). Pegem.
- Yazgan-İnanç, B., Bilgin, M., & Kılıç-Atıcı, M. (2012). *Gelişim psikolojisi çocuk ve ergen gelişimi* (8. baskı). Pegem.
- Yılmaz, C. N. (2019). *Video destekli öz değerlendirme etkinliklerinin öğrencilerin hazırlıklı konuşma becerisine etkisi* (Tez No. 564643) [Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi-Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yotyodying, S., & Wild, E. (2019). Effective family–school communication for students with learning disabilities: Associations with parental involvement at home and in school. *Learning, Culture and Social Interaction*, 22(1), 74-83.
- Yüksel Şahin, F. (1997). *Grupla iletişim becerileri eğitiminin üniversite öğrencilerinin iletişim beceri düzeylerine etkisi* (Tez No. 63180) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

EKLER

EK-1. Kişisel Bilgi Formu

Bu uygulamanın amacı ortaokulda öğrenim görmekte olan öğrencilerin iletişim becerilerine Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışma' nın etkisini ortaya koymaktır. Bu araştırmadan elde edilen veriler bu çalışma dışında herhangi bir yerde kullanılmayacaktır. Bu çalışmanın eğitim bilimlerine, rehberlik ve psikolojik danışmaya katkısı için soruları dürüstçe ve boş bırakmadan doldurmanızı rica eder çalışmanın gönüllülük olduğunu bildiririm. Katılımınız için teşekkür ederim.

Çağla Çetin
Atatürk Üniv. YL. Öğrencisi

Prof. Dr. Başaran Gençdoğan

1. Cinsiyetiniz	K()	E()
2. Geçen Dönem Not Ortalamanız	50 ve Altı() 70-80()	50-60() 80-90() 60-70() 90-100()
3. Annenizin Eğitim Durumu	Okur-yazar Değil() İlkokul() Lise() Üniversite()	Okur-yazar() Ortaokul() Lisansüstü()
4. Babanızın Eğitim Durumu	Okur-yazar Değil() İlkokul() Lise() Üniversite()	Okur-yazar() Ortaokul() Lisansüstü()
5. Kaç Kardeşiniz (Kendiniz Dâhil)	3 ve altı() 10 ve üstü()	4-6() 7-9()
6. Ailenizin Aylık Geliri	1000 ve altı() 2001-3000()	1001-2000() 3001 ve üstü()

EK-2. İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği

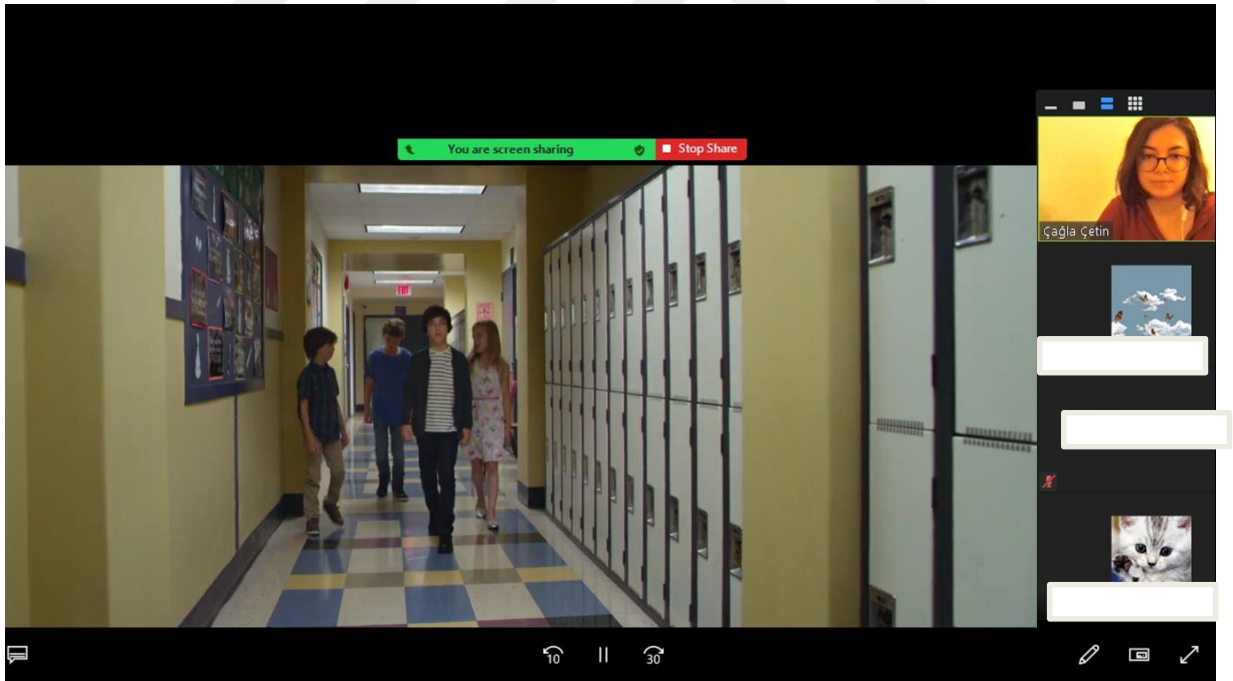
Soru No.	YÖNERGE: Sevgili öğrenciler bu ölçekte, arkadaşlarınız, öğretmenleriniz, ailenizle yaşadığınız ilişkileri ve hayatınızın genelini düşünüp cevaplayınız. Bu ifadelerin doğru ve yanlış cevapları yoktur onun için her bir ifadeyi inceleyerek, ifadenin size uygunluğunu yandaki seçeneklerden birini işaretleyerek belirtiniz. KATKILARINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM.	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her Zaman
1	Sorunlarını dinlediğim insanlar benim yanımdan rahatlayarak ayrılırlar.					
2	Düşüncelerimi istediğim zaman anlaşılır biçimde ifade ederim.					
4	Sosyal ilişkide bulunduğum insanları oldukları gibi kabul ederim.					
6	Birisi ile ilgili bir karara ulaşmadan onunla ilgili gözlemlerimi gözden geçiririm.					
7	İlişkide bulunduğum kişileri dinlemek için onlara zaman ayırırım.					
8	İnsanlara karşı sıcak bir ilgi duyarım.					
9	İnsanlara gerektiğinde yardım etmekten hoşlanırım.					
12	İlişkilerimin daha iyi gitmesi için, bana yönelik düşünceleri yapmaya özen gösteririm.					
13	Kendime ve başkalarına zarar vermeden içimden geldiği gibi davranabilirim.					
15	Yaşadığım olaylardaki coşkuyu her halimle başkalarına iletebilirim.					
17	Karşımdakini dinlerken anlamadığı bir ayrıntı olduğunda konunun açıklığa kavuşması için sorular sorarım.					
19	Birisini anlamaya çalışırken sakın bir ses tonu ile konuşurum.					
22	Birisini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok onu ne demek istediğini anlamaya çalışırım.					
25	Karşımdakini dinlerken sırf kendi merakımı gidermek için sorular sormaktan kaçınmam.					

EK-3. Çalışmanın Uygulama Süreci Görselleri

1. Oturum Görseli

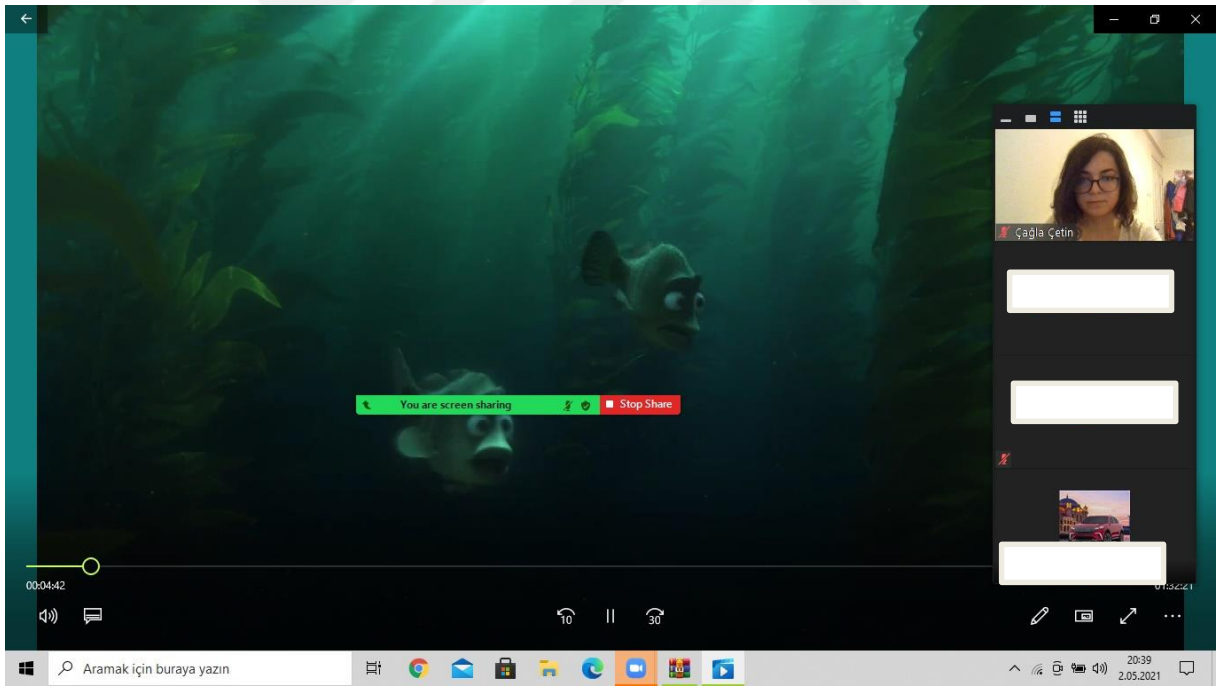
2. Oturum Görseli

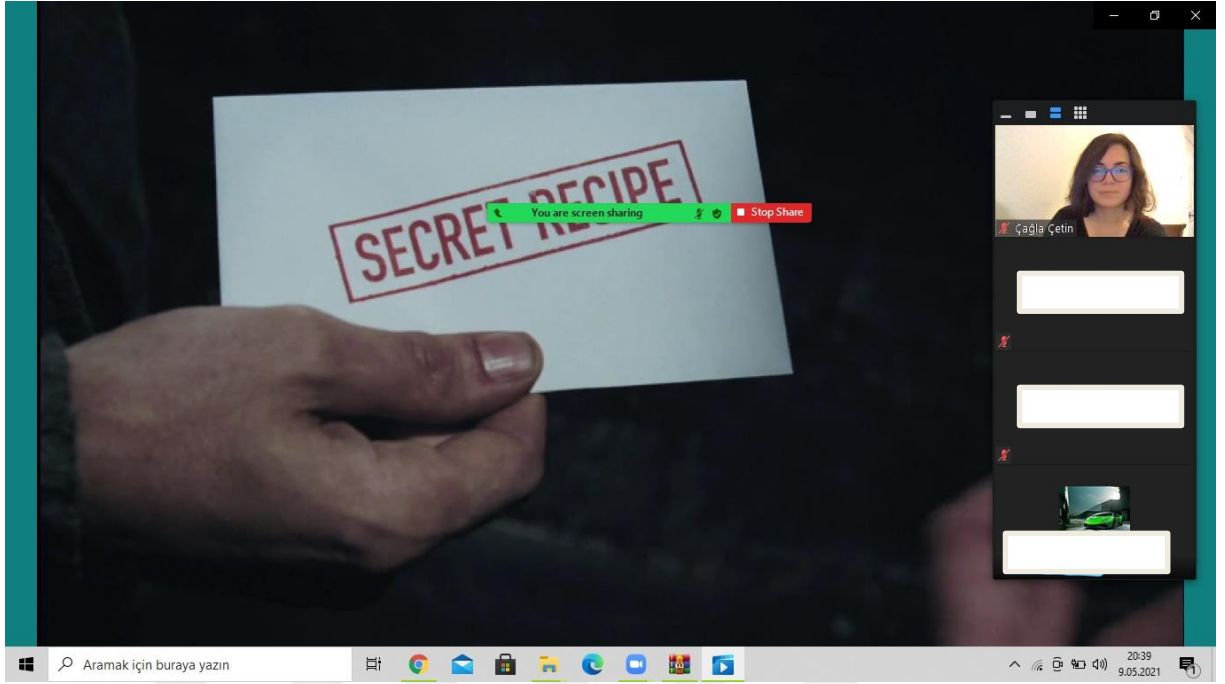
3. Oturum Görseli

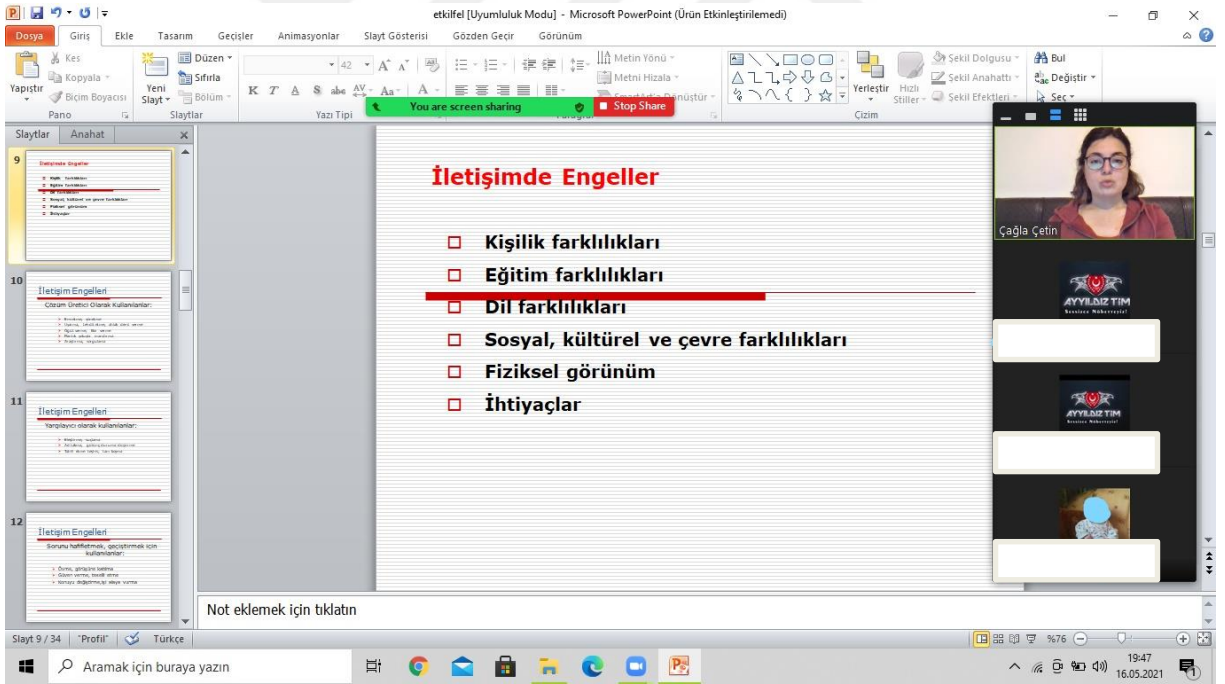
4. Oturum Görseli

5. Oturum Görseli

6. Oturum Görseli

EK-4. İBDÖ Uygulama İzni

çağla çetin

Alıcı: korkut

17 Kas 2020 Sal 16:48

Merhaba Fidan Hocam,

Ben Çağla Çetin, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik anabilim dalında yüksek lisans öğrencisiyim. Geliştirmiş olduğunuz "İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği" ni tez çalışmamda kullanmak amacıyla izninizi rica ediyorum. Bu konuda yardımcı olursanız müteşekkirim.

Şimdiden teşekkür eder iyi çalışmalar dilerim. Saygılarımla.

Fidan KORKUT

Alıcı: ben

17 Kas 2020 Sal 17:59

Merhaba Çağla

Meğer daha önce de eposta atmışsın. HÜ hesabımı nadiren kontrol ediyorum. O nedenle ikisini de şimdi gördüm.

Tezinde elbette İBDÖ'yü kullanabilirsin. Ekte ilgili bilgileri iletiyorum. Ayrıca görece yeni olan çok boyutlu yapısıyla öncekinden farklı olan ölçekle ilgili makaleyi de iletiyorum. İlgini çekebilir ve amacına daha uygun olabilir. Danışmanınla bir konuş istersen.

Tez çalışmada kolaylıklar dilerim.

Fidan Korkut Owen

EK-5. Valilik Uygulama İzni

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-36648235-605.01-20126141
Konu : Anket Uygulama İzni
(Ayşe ŞİMŞEK - Çağla ÇETİN)

03.02.2021

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: a) 19.01.2021 tarihli ve E.2100014331 sayılı yazınız.
b) 20.01.2021 tarihli ve E.2100016445 sayılı yazınız.

İlgi yazılar gereği; Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ayşe ŞİMŞEK tarafından: "*İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Görsel Okuma ve Mantık Muhakeme Sorularına Yönelik Başarılarının Çeşitli Değişkenlikler Açısından İncelenmesi*" konulu çalışması ile, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Çağla ÇETİN tarafından: "*Ortaokul Öğrencilerinin İletişim Becerilerine Sinema Video Destekli Psikolojik Danışmanın Etkisi*" adlı çalışmalarının kabulüne ilişkin 03.02.2021 tarihli ve 20066895 sayılı Valilik Onayı yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Salih KAYGUSUZ
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:
İlgi: (a) (16 sayfa)
İlgi: (b) (4 sayfa)

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır
03.02.2021

Adres : Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye/ERZURUM

Telefon No : 0 (442) 234 48 00
E-Posta : arge25@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs1.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/arsiv/arsiv/36648235-605.01-20126141>

Ünvan : Millî Eğitim Bakanlığı
İnternet Adresi : erzurum.meb.gov.tr Faks : 442 35 10 32

Bu evrak güvenli elektronik imza ile onatılmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr/adresimden/715c-fd6b-3ea8-909e-f592> kodu ile teyit edilebilir.

EK-6. Milli Eğitim Bakanlığı Uygulama İzni

FORM:2	
T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	
ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU	
ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Çağla ÇETİN
Kurumu / Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi
Araştırma yapılacak iller	Erzurum
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi.	Erzurum İl Merkezin' nde Yer Alan Ortaokullarda Öğrenim Gören 20 Öğrenci
Araştırmanın konusu	Ortaokul Öğrencilerinin İletim Becerilerine Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışmanın Etkisi
Üniversite / Kurum onayı	Kurum Onayı İle
Araştırma / Proje /ödev / Tez önerisi	Uygulama İzni
Veri toplama araçları	Kişisel Bilgi Formu, İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği,Sinema ve Videolar
Görüş İstenilecek Birim / Birimler.	
Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 2020/2 nolu genelge doğrultusunda yapılan incelemede araştırmanın kabulüne karar verildi.	
Komisyon Kararı	Oybirliği ile Kabulüne
Muhafız Üyenin Adı ve Soyadı	
KOMİSYON	

EK-7. Veli Onam Mektubu

Sayın Veliler,

Erzurum Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans tezi kapsamında “İletişim Becerilerine Sinema/Video Destekli Psikolojik Danışmanın Etkisi” başlıklı araştırma projesini yürütmekteyim. Bu araştırmanın amacı, ortaokulda öğrenim görmekte olan öğrencilerin iletişim becerilerine 6 oturumluk sinema/video destekli psikolojik danışma’ nın etkisini incelemektir. Bu amaca paralel olarak çocukların kişiler arası ilişkilerinde iyileşme, problem çözme becerilerinde alternatif çözümler üretme, kendini ifade etme ve akademik başarı düzeyinde artış hedeflenmektedir.

Katılmasına izin verdiğiniz takdirde çocuğunuza ön test olarak iletişim becerileri ölçeği uygulanacaktır. Öğrenciniz uygulama grubundaysa Cumartesi ve Pazar günlerinden birinde teknolojik cihaz aracılığıyla tez uygulayıcısının düzenlediği etkinliğe katılacaktır. Bu uygulama 6 hafta sürecektir. Bu uygulamadan sonra İletişim becerilerini ölçmek amacıyla son test uygulanacaktır. Araştırma sonuçlarının özeti tarafımdan okula ulaştırılacaktır.

Uygulamaya katılarak bize sağlayacağınız bilgiler çocukların iletişim becerileri hakkında eğitim bilimlerine önemli katkılar sunacaktır. Araştırmayla ilgili sorularınızı aşağıdaki e-posta adresini veya telefon numarasını kullanarak yöneltebilirsiniz.

Saygılarımla,

Çağla Çetin

Atatürk Üniv. YL. Öğrencisi

Atatürk Üniversitesi, Erzurum

Tel:

e-posta:

Bu araştırmaya çocuğum’nın/nin gönüllü olarak katılımcı olmasına ve uygulama sonucundaki bilgilerin bilimsel amaçlı olarak kullanılmasını; **izin veriyorum** ☐ **izin vermiyorum** ☐

VeliAdı-Soyadı.....

İmza

ÖZGEÇMİŞ

İlk, orta ve lise öğrenimini Muş'un Malazgirt ilçesinde tamamladıktan sonra 2012 yılında Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü'nde başladığı üniversite eğitimini 2016 yılında tamamladı. Muş ili Malazgirt ilçesinde 2016 yılında Okul Psikolojik Danışmanı olarak göreve başladı. 2018 yılında Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. Halen İstanbul ili Fatih ilçesi Mehmet Akif Ortaokulu'nda Okul Psikolojik Danışmanı olarak görev yapmaktadır.

